

DOBŘÁ ADRESA

Z obsahu

Racková

Klenorová

Šofar

Kremlička

Obsah:

Jabloň

- Rozhovor se sebou** – Simona Racková (4)
Z Facebooku – Dobrá adresa doporučuje (8)
Nalezeno v knize (9)

Lípa

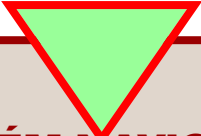
- Nakladatelství Academia doporučuje** – Vlasta Chramostová: **Byl to můj osud** (10)
Kateřina Benešová, Luboš Vlach: **Medomet étericky roztoč** (13)
Marian Karlický: **Stopy tanečnice** (16)
Tereza Sylva Klenorová: **Mahagonové mikádo** (18)
Marek Blažíček, Jan Netolický: **Napnutí** (20)
Vít Kremlička: **Trestan a Izolepa** (21)
V. J. Kodovský: **Stopuji každý den** (26)

Akát

- Jakub Šofar: **Čti! řekla Matka a dala synovi do ruky objemný svazek...** (30)
Vladimír Novotný: **Katalpovské doupě po postkafkovsku? (J. Katalpa: Doupě)** (32)
Ivo Harák: **Dejte pozor na kůrovce (J. H. Kalif: Ve sportce je 78 milionů)** (34)
Wagner a Liszt v Piešťanech (38)

Hrušeň

- WC** (40)
Jan Nahácky: **Kyhore dualogy** (42)
Lucie Faulerová: **Buenos Aires** (47)
Jakub Šofar: **Tak zase po roce hlavou dolů (II)** (58)

**SYSTÉM NAVIGACE:
KLEPNĚTE!**

První stránka (titulní):
BYLO od č. 1/00: Klepnutím na „Z obsahu:“ se dostanete na str. 2 (obsah). Klepnutí na malé obrázky a jednotlivé body „Z obsahu:“ Vás přenesou přímo na příslušné stránky. **NOVÉ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ se otevřou naše internetové stránky www.dobraadresa.cz v aktuálním prohlížeči. Klepnutím na střed obrázku se dostanete na popis a tiráž na str. 2.

Druhá stránka (obsah):
BYLO od č. 1/00: Klepnutí na jednotlivé body obsahu Vás přenesou přímo na příslušné stránky. Klepnutím na naši e-mailovou adresu se Vám otevře nám adresovaný dopis v aktuálním e-mailovém programu. **NOVÉ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ a na popis k obrázku na první straně se dostanete na první (titulní) stránku. Klepnutím na slovo „Obsah:“ se Vám zvětší obsah přes celou šířku okna.

Další strany stránky (včetně druhé s úvodníkem):
BYLO od č. 1/00: Klepnutím na jednotlivé internetové resp. e-mailové adresy se Vám otevře příslušná stránka resp. se Vám nadepíše příslušný dopis v aktuálním programu. **NOVÉ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ v levém nebo pravém horním rohu stránky se přesunete na str. 2 (obsah).

KLEPNĚTE SEM!

Na titulní stránce: k článku na str. 47

Dobrá adresa, kulturně-společenský časopis na internetu, číslo 5, rok 2018, ročník 19. E-mail: dobraadresa@dobraadresa.cz. Šéfredaktor: Michal Šanda. Grafická úprava a výtvarná redakce: Jakub Tayari. Výstavba internetových stránek: Libor Koudela. Neoznačené fotografie archiv redakce, kresby Corel Corporation. Časopis vycházel s laskavou podporou Ministerstva kultury České republiky. Redakci nevyžádané rukopisy, kresby a fotografie se nevracejí. Časopis je excerptován Ústavem pro Českou literaturu AV ČR. ISSN 1804-963X

Všechno je v květu, venkonce je květen. Sedněte si pod rozkvetlou jabloň do trávy, otevřete si notebook a čtěte. Je co. Obzvláště doporučuji naprostou potřeštěnost Tre-
stan a Izolepa jurodivce Víta Kremličky.

Michal Šanda

Jabloň Foto- aktu- alita

Foto Michal Šanda

J
abloň

Rozhovor se sebou

Simona Racková

Foto Markéta
Maki Pisteková

Z podstaty věci
nikdo jiný neví
a vědět ani
nemůže, co si
myslím a chci
sdělit
čtenářům, lépe
než já sám.
Navíc je
spisovatel
člověkem slova
psaného
a tudíž se
vyjádří přesněji
prostřednictvím
písmen, než
mluvením do
diktafonu.
V sérii selfie
rozhovorů pro
Dobrou adresu
pokračuje
Simona
Racková

Nikam nespěchám

Když jste básník/básnířka, ve všech rozhovorech se vás ptají de facto na totéž: proč „se dnes málo čte poezie“ (fakt?!), jestli vadí, že o poezii píšou většinou zase básníci (ne!) nebo jak vidíte současnou českou poezii. Co když ale žijete něčím úplně jiným?

Tak jo: čím teď nejvíc žiješ?

Jarek! Začátkem května vřdycky děláme s kamarádkou a našimi třemi dětmi piknik v Průhonících a někdy se i trefíme do času, kdy kvetou magnolie a rododendrony. Většinou si vybalíme piknikovou deku a jídlo a pití (v čele s vychlazenou bohemkou) přesně tam, kde se to nesmí, přesto nás ještě nikdy nikdo nevyhodil. Navíc s dcerkou v květnu poletíme do Francie – loni si na prázdninách v Itálii našla kamarádku právě z Francie. Stačilo jim asi tak patnáct anglických slov, a dokázaly si hrát třeba tři hodiny. Tak za tou teď letíme. Nevím, která z nás se těší víc!

No a co psaní? V jaké jsi teď fázi?

Hmmm... v klidové. Poslední sbírka mi vyšla loni v srpnu, takže si teď užívám období, kdy jen tak svobodně píšu, když se mi zrovna chce, a vlastně jsem sama zvědavá, co z toho bude – až to bude. Mám asi čtyřicet nových básní, ale zatím je vůbec nechci „nutit“ do konkrétního celku. Nikam nespěchám. Vychutnávám si ten mezičas – miluju mezičasy. Jen si tak zkouším různé polohy, experimentuju, hraju si, klidně se i opakuju se, dokud to potřebuju, protože k tomu, aby se člověk posunul v psaní dál, je třeba určitý čas. Vím, že to znamená i psát blbě, dělat chyby, jenže já mám chyby vlastně ráda. Často nám člověka přiblíží právě ony, některé lidi jsem si vyloženě zamilovala právě až ve chvíli, kdy mimoděk ukázali slabost.

Máš ráda chyby, přitom jsi editorka – živiš se tím, že chyby odstraňuješ. Není to paradox? A vůbec, proč tu energii radši nevrazíš do svého psaní?

Je to práce, ve které jsem naprosto doma, od prvního zredigovaného článku. Baví mě seznamovat se s cizími texty, snažit se jim porozumět jim a pomoci jim. Je pro mě radost, výzva, dobrodružství a někdy i adrenalinová záležitost posouvat text spolu s autorem k „ideálu“, k momentálnímu maximu. Při redigování jsem šťastná, uvolněná, svět kolem mě přestává existovat. Jsem ve svém živlu, když můžu redigovat – a zároveň komunikovat s autory, psát si s nimi o jejich textech. Je to práce, která mě naplňuje a uklidňuje mou věčně roztěkanou mysl – je fajn dělat to, co pro tebe má hluboký smysl. Jistě to souvisí i s tím, že je to způsob, jak být s druhými. Ještě úplně jinam to posunula zkušenost s mými vlastními editory, doslova mi otevřela oči. Jak Honza Štolba, který mi redigoval Tance, tak Martin Stöhr, který mi pomohl s loňskou sbírkou Zatímco hlí-

dací psi spí, posunuli moje texty o dvě úrovně výš – jsem si jistá, že na moje tehdejší maximum. A navíc, mohla bych se od nich učit empatii, jemnost a takt – došlo mi, že někdy jsem možná až moc zapálená, „vášnivá“ editorka. Ale jak s kolegy z Ambiente, tak s recenzenty s Tvaru nám to funguje myslím skvěle, a s prozaičkou Míšou Klevisovou to je naprostá symbióza a souznění. Je skoro zázrak, když se autor a editor takhle „potkají“, a nám se to stalo. Máme prostě štěstí. Svědčí o tom dosavadních osm Míšiných knih; devátá je na cestě.

Na básnířku jsi nějak moc pozitivní. Řekni taky něco hnusného, nebo aspoň depresivního!

Deprimuje mě naše politická situace, už dlouho a čím dál silněji. Je pro mě děsivé a vlastně nepochopitelné, jak jsme se mohli dostat takhle nízkou. Ale i to je příležitost – na demonstrace proti Babišovi s sebou vřdycky беру dcerku. Doma s dětmi na to konto mluvíme o tom, že proti zlu se má bojovat, že je to správné, a že je správné neskrývat svoje názory, ozvat se a pojmenovat věci pravými jmény. Že když se nám něco nelíbí, nemáme si stěžovat a kňourat, ale vstát a říct to a něco s tím udělat. Nebát se. A vřdycky to aspoň zkusit – ať jde o malé, nebo velké věci. Stačí?

Ještě něco! A ne že to zase převedeš do pozitivna!

Odmalička trpím nespavostí. V noci si často prožiju svoje soukromé peklo. Když se mi pak podaří několik nocí za sebou spát dobře, vřdycky si říká – aha, tak takhle se cítí normální člověk. Úplnej wow efekt! Ale jelikož jsem přesvědčená, že všechno má smysl, i když ho třeba poznáme až za čas – přesně v tu pravou chvíli –, nedávno mě napadlo, že ty noční hodiny bdění asi z nějakého důvodu potřebuju. Možná bych bez téhle dispozice, tedy spíš indispozice nikdy nepsala (ne, v noci nepíšu). A taky je to možná tak, že si to peklo odžiju v noci, sa-

ma se sebou, a na „normální život“ už nic nezбудe. Teda skoro nic.

Prosím tě, máš hroznej zmatek v příjmeních. Jak to teda je?

Úplně jednoduše. Racková jsem básnířka, Martínková-Racková – což je varianta, kterou mám i v občance – všechno ostatní. Jelikož jsem poslední z našeho rodu, chtěla jsem příjmení Racková zachovat. Je krásný, má křídla! Jasně, dvě příjmení jsou nepraktická, přesto mi to připadá jako nejlepší varianta. Navíc mě baví ta „hra na role“ – Simona Racková je „ta“ básnířka se vším, co k tomu patří, včetně mojích typické rozevlátosti a roztržitosti, zatímco „paní Martínková“ je zodpovědná osoba – představuji se tak v souvislosti s dětmi, třeba v družině nebo u pediatra. Hned zvažním a cítím se patřičně „dospěle“, haha.

Už potřebuju dělat na jiných věcech, takže to nějak rychle shrň: Na co se tě už nikdy nemá nikdo při žádném rozhovoru ptát? Na co jsi alergická? V bodech, prosím.

Tak třeba stav současné poezie. Nejsem profesor literatury! Vždycky si připadám trapně nekompetentní. Ráda s vámi budu dlouze a zaujatě probírat poetiky konkrétních básníků, ale „shrnující eseje“ – uť! To fakt ne. Ani ohlížení se za minulostí, třeba za básnickou ročenkou z roku 2012. Who cares? Většinu času jsem v modu zvědavého vyhlížení toho, co bude – ptejte se na sny a plány, ne na knihy, co už stojí v policích. Další výkonný mučicí nástroj je otázka po podstatě ženského vs. mužského psaní. To je přece úplně mimo! Nijak to nesouvisí s kvalitou, pohlaví ani věk apod. nejsou argument a při hodnocení by se s nimi vůbec nemělo pracovat. Je to irrelevantní! Pokud to někdo dělá, vnímám to jako znak bezradnosti. A rozdíl mezi mužským a ženským psaním? Žádné podstatné nevidím, dokáže mě stejně nadchnout báseň od muže i ženy. Navíc si myslím, že je to úplně zavádějící otázka. Podle mě můžeme leda lehce ezotericky mluvit o poměru tzv. ženského a mužského principu, které má každý z nás namíchány úplně jinak, a navíc je uplatňuje v různých oblastech života v naprosto odlišné míře. Nedávno jsem si například všimla, že o strachu píšou často muži, naopak u básnířek tenhle motiv moc nenacházím. Takže zase – ráda se budu bavit o způsobu, jakým píše ten a ten nebo ta a ta, ale „černá a bílá“ to nikdy nebude. Takovému zjednodušování se vyhýbám – paradoxně nás totiž vzdaluje podstatě.

Hmmm... v klidové. Poslední sbírka mi vyšla loni v srpnu, takže si teď užívám období, kdy jen tak svobodně píšu, když se mi zrovna chce, a vlastně jsem sama zvědavá, co z toho bude – až to bude. Mám asi čtyřicet nových básní, ale zatím je vůbec nechci „nutit“ do konkrétního celku. Nikam nespěchám. Vychutnávám si ten mezičas – miluju mezičasy. Jen si tak zkouším různé polohy, experimentuju, hraju si, klidně se i opakuju se, dokud to potřebuju, protože k tomu, aby se člověk posunul v psaní dál, je třeba určitý čas. Víím, že to znamená i psát blbě, dělat chyby, jenže já mám chyby vlastně ráda. Často nám člověka přiblíží právě ony, některé lidi jsem si vyloženě zamilovala právě až ve chvíli, kdy mimoděk ukázali slabost.

Z Facebooku

Dobrá adresa doporučuje:

Tentokrát vám doporučíme podívat se, jaká data o vás Facebook shromažďuje. V nastavení v sekci Obecné stačí klikněte na Stáhněte si soubor se svými daty. Pozoruhodný je soubor s názvem contact_info. Nestačil jsem se divit. Facebook mi vysál kompletní e-mailový adresář a dokonce i adresář z mobilního telefo-

nu, ačkoliv jsem jeho číslo nikdy na Facebook neumístil. Fízluje komu telefonuji a posílám sms. Pozvete si domů na návštěvu přítele a zatímco mu v kuchyni chystáte oběd, on vám profiluje všechny skříně a šuplata a domácí trezor – je to opravdu přítel?

- mš -

[illegible][illegible][illegible]

Nalezeno v knize

ablož

Praha 31.8.1964

K rukám s.Valdška

Při kontrole odd.heparinu byly zjištěny tyto závady:

Vývěva RV jela téměř bez vody/zavřemý vodovodní kohout/
dle sdělení údržbáře setoto často opakuje

Odstředivka K 212 jela 20 min.naprázdně na plné otáčky.

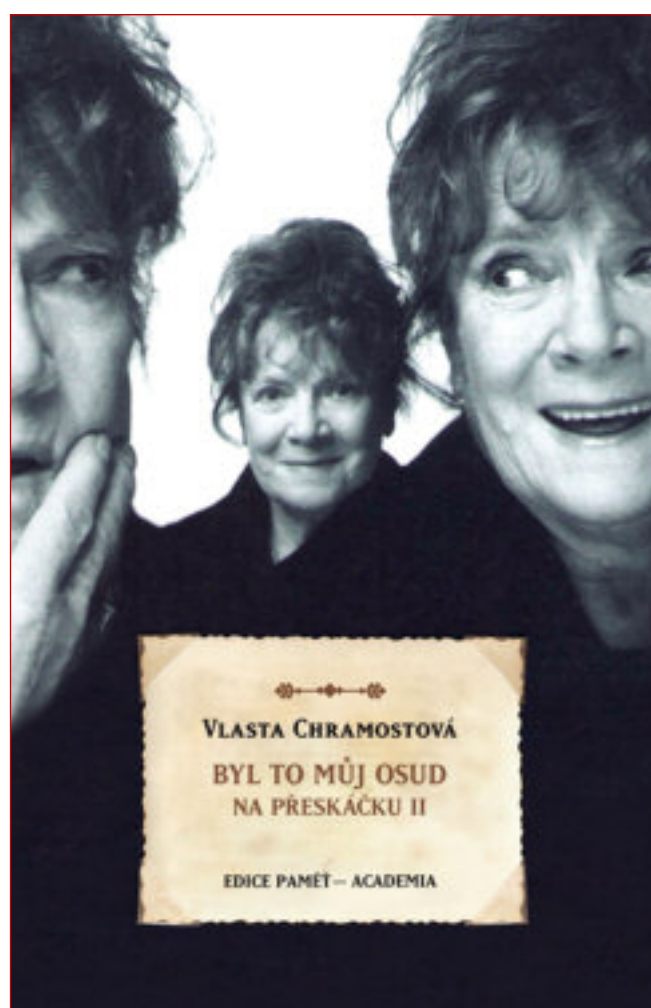
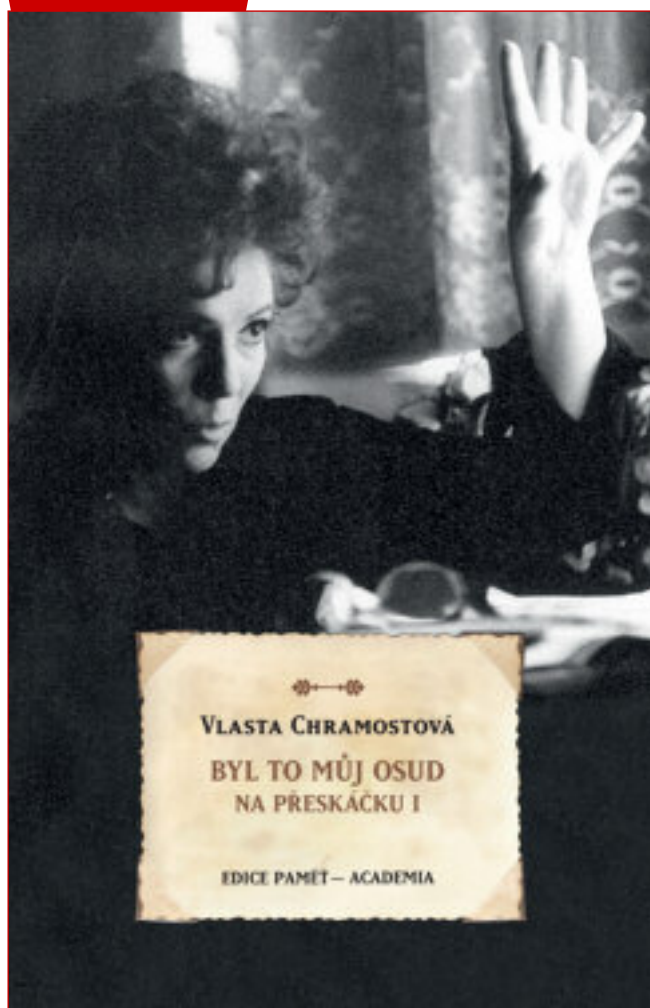
Žádáme,aby zaměstnanci byli znovu řádně instruováni o obsluze
technol.zařízení.

hl.mechanik.

Kimlaj
S. údržbář!
Žádám v knížce psaní
tím zaměstnancem, který
psal o parnici! *ML*

Nakladatelství Academia doporučuje

Vlasta Chramostová: Byl to můj osud Na přeskáčku I, II

Jen málokdo z umělecky exponovaných osobností poválečného období dokáže o své minulosti promluvit s takovou mírou otevřenosti, sebekritičnosti, pravdivosti a zároveň nadhledu a tolerance k jiným jako Vlasta Chramostová. Její cesta od prominentky k disidentce, vylíčená tak trochu na přeskáčku, ale o to dramatičtěji, pokračovala neméně hekticky

i po listopadu 1989, tentokrát už především na prknech Národního divadla. Této éře je věnován druhý svazek jejích vzpomínek, který se stejným účinkem osobitého slohu zachycuje sílu vůle této umělkyně vracející se v pozdním věku k milovanému povolání a překonávající nové výzvy, které před ní její „třetí život“ postavil. Edičně připravil Jan Lukeš

KAPITOLA II.

Ivan Kyncl – Karel Kyncl – *Po jaru přišla zima – Dávno, dávno již tomu* – Přemýšlení o umění a moci – Poslední repríza *Boženy* – Divadelní fotograf – Rozloučení – Každý sám ve své depresi – Cenzurovaná televizní premiéra ORF – Zvukař František Vondřík – Rozhlasová hra – Tvrdohlavá žena v obráceném kukátku – Co je to za století, kdy se střílí do dětí – Dějiny na zaprášené polici – Strach je spolehlivá zbraň – Když davý začnou couvat

Je mi devadesát a pořád se po mně něco chce. Příští týden přijedou z televize, chtějí vzpomínku na Ivana Kyncla.

Někdy po listopadu 1989 zvonek u dveří. Pak smích, radost, objetí. Ivan Kyncl! Jedno z těch krásných setkání s navrátilci z ciziny, kteří se dočkali. Někdo nebyl doma od osmačtyřicátého, někdo od osmašedesátého, někdo z let po Chartě 77. Kolikátý už exodus, kdy národu zase jednou nešla zastavit krev.

Hned v předsíni jsem místo kytky dostala malý květináč s palmičkou, tak pětadvacet centimetrovou. Mám ji

BYL TO MŮJ OSUD II

dodnes. Vyrostla. Teď má asi tak dva a půl metru. Její jakoby rozstříhané listy se sklánějí nad mou hlavou na nejoblíbenějším místě v bytě. Tady si dělám poznámky, popíjím kávu, čtu, přemýšlím. Teď zrovna o Ivanovi.

Syn známého novináře Karla Kyncla, vězněného ještě než podepsal Chartu 77. Brzo po osmašedesátém roce. Předtím byl redaktorem Československého rozhlasu. V mládí a za pražského jara jsme spolu často pracovali.

Syna Ivana, mladého fotografa, opakovaně zadržovali, zpřevraceli ateliér, poškodili negativy. Protože se mu za normalizace podařilo s velkým rizikem zaznamenat některé situace pronásledovaných disidentů. O jeho zásluhách a práci vědí přátelé z Charty 77, a těch ubývá. Řada fotografií vyšla v knížce *Po jaru přišla zima*, když už byli otec i syn v Londýně. V osmdesátých letech vyšla ve Stockholmu. Pár jeho nádherných fotografií dokumentujících setkání mluvčích Charty 77, sledování Františka Kriegela či Jiřího Hájka i s jejich hlídači a další snímky byly po listopadu 1989 vystaveny U Topičů na Národní třídě. Také několik fotografií z Bytového divadla.

Ivan odjel po drastickém zásahu StB proti divadelnímu představení *Boženy* (*Dávno, dávno již tomu*). Na schodech před naším bytem byl tehdy nával a zmatek. Přátelé diváci i uniformovaní příslušníci mluvili jeden přes druhého. Všichni byli legitimováni. Standa chtěl varovat další příchozí, ale nikdo nesměl odejít z domu. Žádali jsme vysvětlení. Příslušníci Veřejné bezpečnosti přivolali vysílačkou civilisty z StB, ale vysvětlení se nám nedostalo.

„Naposledy vás vyzýváme, abyste se rozešli!“ Několik vteřin ticho. Do něho cvakl zřetelně Ivanův fotoaparát. Vrhli se na něho, cloumali s ním a vyhrožovali. Chtěli aparát i film. Zachovaly se dva jakési symbolické snímky. Naše

KAPITOLA II.

Ivan Kyncl se při odchodu do emigrace loučí na pražském Hlavním nádraží se svým otcem, žurnalistou a překladatelem Karlem Kynclem, 1980 photography © Oldřich Škácha / Knihovna Václava Havla

neidentifikovatelné, rozmazané stíny někde na schodech se secesním zábradlím. Vyšly v té knížce *After the Spring Came Winter*.

Ve zmatku a žduchání se prodral do naší předsíně inženýr Battěk. Jeho i Ivana pak odvezli mnoho kilometrů za Prahu, kamsi k Dolnímu Bousovu u Jičína. Každého zvlášť vysadili v lese do mrazu a sněhu lednové noci. Ať prý přemýšlejí o umění a moci.

Náš byt střežila StB ještě pár dní. Hned potom přišel Ivan, aby nám pověděl, co se s ním dělo, když ho od nás odvezli. Měl všeho právě dost. Rozhodl se odejít do Londýna. A chtěl s sebou vzít nějaké fotografie.

Zatáhli jsme rolety. Standa zasedl na malou stoličku schovanou v rohu za velkým křeslem, „za diváky“, a pomocí domácky vyrobené aparatury maloval na zdi své atmosférické

BYL TO MŮJ OSUD II

stíny. Zasněhoval opravdu poslední reprízu z těch několika, které se podařilo uskutečnit. Nelenila jsem obléci kostým, nalíčit se, abych *Boženu* zahrála pro Ivana na rozloučení s domovem, pro Standa a pro sebe naposledy.

Ivan později vzpomínal, že v tom nostalgickém odpoledni jeho hlavní profesní zájem definitivně zakotvil u divadelní fotografie.

Za pár let se vypracoval mezi nejlepší anglické divadelní fotografe. Pracoval pro Royal National Theatre a Royal Shakespeare Company. Jako osobního fotografa si jej pozval Harold Pinter, Arthur Miller, Tom Stoppard i Andrew Lloyd Webber.

Když zemřel, přední režiséři, dramatici a herci mu uspořádali smuteční setkání v Royal National Theatre. „Dávno, dávno již tomu.“

Po natočení *Boženy* jsme se ještě nedokázali se Standou úplně rozloučit s jedinečnou atmosférou bytového představení. Uklidili jsme kuchyni, umyli nádobí a náhle tu sedíme jak zkamenělý královský pár od Henryho Moora.

Už s materiálem na *Boženu* byly komplikace. Jednou jsem dostala narychlo zprávu, kam a do kolika hodin s ním mám přijít. Ještě dnes večer bude ve Vídni. Ovšemže jsme ho neměli doma. A Standa pryč. Vyškrábala jsem peníze na taxíka a rychle jela k Jindřichovi Černému. Pět objemných krabic jsem šťastně dopravila na určené místo. Bylo tam sice pět krabic, ale prázdného materiálu. *Božena* byla na jiném, spolehlivém místě. Akce se musela zopakovat, aby se *Dávno, dávno již tomu* dostalo přes Pavla Kohouta do ORF.

Teď jedeme po D1 z Brna do Prahy. Standa se věnuje řízení. Mlčíme. Jsme ponořeni každý sám ve své depresi.

KAPITOLA II.

V Brně jsme byli na vídeňském vysílání *Dávno, dávno již tomu*. V Praze se tenkrát ORF nedala chytit. Domluveni jsme byli se signatářem Charty 77, evangelickým farářem panem Šimsou a jeho laskavou ženou. Už nepamatuji, co se vlastně stalo. Jejich televizor nefungoval. Narychlo sjednali

Kromě Ivana Kyncla fotografoval monodrama Františka Pavlíčka *Dávno, dávno již tomu*. Zpráva o pohřbívání v Čechách v podání Vlasty Chramostové také Jiří Bednář. Byt v Čelakovského sádkách č. 10, 25. 12. 1979
Foto Jiří Bednář, archiv Libri prohibiti

– 35 –

BYL TO MŮJ OSUD II

zhlednutí u známých. Z bezpečnostních důvodů je o nás telefonem nechtěli informovat. Taky nebyl čas. Do indiferentního prostředí jsme přišli na poslední chvíli.

Netušili, co pro nás následující promítání znamená. Psal se rok 1983. Televizor u Šimsových známých byl malý, obraz nekvalitní. Chvillemi se trhal. A *Božena* pro Rakušany víc jak po sto letech zase „cenzurovaná“.

Všechny současné civilní vstupy mezi hranými dialogy vystřižené. Ovšemže se tehdejšímu režimu ve Vídni hodilo věnování ke 100. výročí českého Národního divadla. Postaveno bylo za Rakouska-Uherska. Za císaře pána. Ale poukazy na dnešní režim v Čechách a podobnost s bachovským útlakem Němcové a Havlíčka za vlády Habsburků nebyly v tuhle chvíli pro ně vhodné. A ovšem, vysílání pro Rakušany v češtině s německými titulky bylo třeba krátit. I v rámci cyklu *Kunststücke*.

Už jsme ujeli daleko od Brna a neřekli slovo. Každý jsme se topili v zoufalství a beznaději.

Tolik úsilí, práce, nebezpečí a výsledek nepoužitelná marnost.

Po naší tristní referenci chtěli autor i režisér uchovat *Dávno, dávno již tomu* aspoň jako rozhlasovou hru. A tak nás jednou večer vinohradský zvukař František Vondřich ilegálně propašoval setmělým divadlem do svého království pod střešou. Byl to čas „melouchů“, který každý u každého chápál. Tak i vinohradský vrátný u Vondřicha. Ale také čas, kdy třeba Standovu fotku měli hlídači barrandovských ateliérů a podniková stráž ho z nich jednou opravdu vyvedla.

Starý vinohradský zaměstnanec znal své dva ředitele Pistoriuse a Pavlíčka i po dvacet let místní hereckou hvězdu

– 36 –

KAPITOLA II.

víc než dobře. Standa ho oslnil baterkou, zvukař zaměstnal domluvou, že v noci se stejně tiše a opatrně zase vypaříme. A my zatím za jejich zády rychle proklouzli ke schodišti divadla...

Rozhlasová hra se nám nelíbila. Jediným výsledkem té riskantní, ilegální návštěvy vinohradského divadla bylo jen to, že jsem z místa, kde jsem za svého angažmá nikdy nebyla, uviděla na vzdáleném, velmi malém jevišti, jako když se díváte obráceným kukátkem, závěr *Tvrdohlavé ženy* v hlavní roli s Jiřinou Švorcovou. Několikrát.

V roce 2015 nás v Prysku nečekaně navštívil už penzista Vondřich. Dlouho jsme se neviděli. Jistě ne od času, kdy se odvažný mladíček stal odvážným dospělákem a za normalizace se mnou natočil různé materiály pro Svobodnou Evropu.

Ted skoro po padesáti letech ho Česká televize požádala o rozhovor do pořadu *Reportéři*. A o jeho materiály ze srpna 1968. Zapomněla jsem se zeptat, jak na něho přišli. Ale protože se nahrávka týkala i mne, chtěl, abych si to poslechla.

Tenkrát se u rozhlasu střílelo a pár ulic odtud jsme pět dní po 21. srpnu 1968 nahrávali svůj první emocionální nesouhlas se sovětskou okupací. Mladí kolegové Hanzlík a Satoranský pro mě napsali píseň. „Co je to za století, kdy se střílí do dětí“, tak se to myslím jmenovalo. Znali mě jako „zpívající činoherečku“ z vinohradských inscenací.

Po těch letech jen žasnu, že se materiály zachovaly. A na stará kolena jsem překvapená, že se mě na ně StB nikdy neptala. Vondřicha také ne. A tak se na ně u Františka na chalupě, na polici nijak maskované, po celá léta jen prášilo.

Ale jak rychle zvládlo po pražském jaru tvrdé jádro KSČ upevnit svou znovu nabytou moc, to jsme se přece jen nestačili divit. Strach je spolehlivá zbraň. Většina se rychle přizpůsobila novým poměrům.

– 37 –

L

ípa

Medomed étericky roztoč

Kateřina Benešová & Luboš Vlach

amor střílí do medu

koukej emane co dovedu
ema skočila šipku do medu
emane!
chmury z hlavy ihned si vyžeň
ema hodí po emanovi
vášnivou višerň
eman otočí se natošup
neváhá a pomůže emě z gatí
udělá s emou dvacet čísel
v medu spolu akrobatí
hladina medu se krabatí
vchází do medu za ní
je to polízení
vesele spolu hopsají
zlatí se a med sají
v hrnci medu dovádí
emouš s emou
ke kázeňským domluvám
jsou hluší
srdce zvonů buší
jim v duši
v ráně revitalizace

i exhumace
světový požár
klidně v oku býti mohl
než ho kdosi šlohl
láska jako trám
poroučí se bohu
v oku volském
vola bližního

co dovoleno johowi
johoho
není umožněno volovi
i meditace telecí
tohoto světa hřích na talířích
eman emě trénuje čich
v česnekových závějích
ema teď jede na bobulkách
lesních borůvkách
eman pře překračuje práh
černofialový hrách
strká do pussy
eman zobe
borůvkové chilli
a otáčí se v hrobě
čile přivolává emu k sobě
zabzuč mi v ouško

emo bystrouško
medomed étericky roztoč
usměj se očima
zastříhej ušima
nohy rozkroč
tvůj čerstvý med je rozkoš
vůně v éteru se vlnící
ať slastně dráždí ti sliznici
včelánci malincí
klaním se
je mi ctí

ema má médomet
méda eman
metalem rozehnal
všesokolský včelí slet
třikrát tři je medvěd
sokolík eman kotouly metá
na střeše světla
ema drží emanův kulomet
eman je zase dead
a tak pořád dál stejný pořad
ema se odporoučí
eman další palbu spouští
dvě bezvládná těla
leží v houští
houstnou dýmy z hořícího roští
dýmky nedýmky
podmínky
pořád stejný pořad
pořád stejný obraz
eman lebka
ema dýmka
posvátný obřad
eman med z emy olizuje

eman má plamenomet
emu olizuje plamen
ema hoří
v emanovi to vrže
místo těla má flašinet
eman je duch chodce starobní
má trepanace lební
emoce mají fraktury kulturní
konvence konce se boří
neplatí faktury
ema je mona moderní
surfuje skrze internet
ema dává e.znamení
než však k emanovi přijde
jeho tělo mezitím tuhne a kamení
eman však záhy se vzchopí
a emu uchopí
eman je teď golem
nemá žádný problém
ema je šém
program tentýž
stejně pletky schéma
to je celá ema
eman je hned doma
hrají si na pulce
plazí se územím kavalce
drží si vzájemně palce
fuck legrace
miót mel med honey
med je na emu i emana hodnej
odolat medové emě
eman nedovede
až po uši ozlacená medem
ema si do deníku uvede

love v jámě lvové

emina a emanova
jáma lvová
zas a znova
ťuk ťuk

eman naslouchá
zvukům opravdového světa
zaskočí se vyšplouchat
do vonné esence květa
květáku
ema na smetáku
eman golem
proletí kolem
ema je kontrolorem
foukne mu bublinku
ať není sám
ťapká srdečně do bubínku
srdečný harmonogram

kapičky se rozezvučely
včelíny zahučely
ema je zpět
rozednění přílet
zpět za pecí
očka telecí
kocour háže

bez kuráže
kdo komu káže
čas ukáže
kapičky kapají
psovi spát nedají
i kozy hledí do krasohledu
přežvykují lebedu
a dešťové kapky
snímají z očí klapky
eman s emou
juchají
nic netají
zpět k ráji
ledy tají tajnosnubně
ve svatostánku
ema s emanem skočili do studně
emánku
ty emy jelimánku
pošeptala mu
do spánku
zde máš mou tělesnou schránku

eman je prostopášný
po přeslici meč
soulad šťastný
po líci a po sliznici
přeslička sličná pře/smyčka
liška podšitá se nedopočítá
než řekl bys švec či fenapes
na peci suší se koniklec

a za oknem vřes
nikdo neví přec
kde je emanovi konec
a začátek už vůbec
vyletěl z kůže
a co zmůžeš

eva adama popletla nohama
na zemi nahýma zádama
hází to na hada emana
fruit je v tom klíně emině nevině
co zemře nezhyne
leč vydá užitek
těla se propletla
jejich sloučená duše vzlétla
aby neviděla
co ema s emanem
tam dole dělá

nazdar požár
a tak dál
požár dal
požár vzal
hryzec podryl kořeny
větvičky padly zmoženy
zasazena nová sazenička
emě zachvěla se oční víčka
od rozbřesku zde láska buší
rajský plyn proniká ovzduším
od rozednění toho dění

je to nyní
nepochopitelně pitný
ejchuchů hopsasa
je to krása
(a cross)
ema si je jistá
k čemu se eman chystá

rozorali spolu meze údů
beze studu
stačilo ejchuchů pouhé
a nohy tak dlouhé
žlázy slinné
therapy sine
bez radosti vše hyne
ema ví
že milost se dostaví
a nic ji nezastaví

nikdo neví kde ta nit
může až kořenit
když tu kde se na pasece
šlahouny ohnivé vzaly
a okamžitě jak vzňaly
emě se oči otevřely
rty se přísály
líce zčervenaly
plíce zajásaly
světlem vše se opět halí

L

ípa

Marian Karlický

• • •

Děšť stáhl oblohu až k patám
tma klade svá vejce
V lebce si vzpomínkou svítím

• • •

Vánek svých vlasů spřádáš
třešněmi nehtů se proměňuješ
Hmat je nakažlivý

• • •

Moře vyplouvá na moře
dřevěné stromy průvod následují
Po dlažbě pochodují dny

• • •

Stěny přibitých komárů
překládám z francouzštiny
Svatvečer v Meudonu

• • •

Maják slepecky hledá
pádluje nočníkem
Derviš mi odšrouboval hlavu

• • •

Houpačka převrací obrazy
na stěně ptáků
Roztržený papír má křídla

• • •

Zaprášenou cestou zvedá se hadrový vítr
zvednutý límec slyší Tvůj dech
Domino našich očí

• • •

Hlava roste do jeskyně
trůn na pečení postav
Rybolov myšlenek

• • •

Otevíráš oči i okna
ruce upletené přípravou čaje
Ticho v ranní abecedě

• • •

Báseň je genetický kód lidožroutů
studny otvírají své dno
Oběšené zvony

• • •

Větve tmy a vlasy světla
oblek objetí a šaty rtů
Zrcadlové oči

• • •

Podzim na naší zahradě je retušován větrem
hádata vody se skrývají v listí
Věta opadaných písmen

Stopy tanečnice

• • •

Tvé a mé ticho
chuchvalce strun rozplétá hasnoucí oheň
Čas po počasí

• • •

Světlo je víc než den
je slabým božstvem ve sklepech, ale horou mezi milenci
Geneticky neupraveno

• • •

Soumrak zatahuje své paprsky pod krunýř
dech splynul s větrem
Prázdný sud naplnil plný

• • •

Myšlenky hoří v obilném lánu
k Tobě se vrací ze všech tělesných stran
Závrať klobouku

• • •

Tažen čelem
buším na prostor
Letokruhy svírají svou oběť

• • •

Mátoha bouře napíná textil
utančí střechu kapkami
Autoportrét v rámu paží

• • •

Svlékání stínů až k zraněnému obzoru
oblaka nosorožců
Venuše z Kyrény

• • •

Oči z Tvého batyskafu
z hloubky černých světél
Zrní padá na buben

• • •

Mosty mraků se sklápějí
kapky na náhrdelníku vteřin
Diamanty jsme vrátili do volné přírody

• • •

Světlo zapadající žárovky
stesek a stezka
Jak karty zamíchaný prach

• • •

Černobílým sněhem se brodím
bez jakéhokoliv doteku stárnu
Linoryt mého obličeje

• • •

Její oči pluly jezerem
břízkám kadeře červenají
Stín ohně

L

ípa

Tereza Sylva Klenorová

dvakrát

po nocích slintáš a pomočuješ se.
v tvé hlavě zní hlas, který tě nutí číst nápisy.

uklidňuje tě zvuk nové ledničky, tikot hodin.

zotavování trvá a ty to víš.

víš, jaké to je být v hlavě ten druhý?

jaké to je, být dvakrát?

vrabčáček

děti si hrají na dvorku

lítáš po městě
a mně se stýská

mezi čtyřmi stěnami

/vycházky třináct až devatenáct/

se bojím psychiatrie
bílých plášťů po kotníky

« slečno tak jak se dnes cítíte »

diagnóza f

děti si hrají na dvorku

a doktor erker ve své ordinaci
denodenně pochrchlává

bílý plášť, sametově hnědé sofa

smrad polikliniky pacovská

lítáš po městě
a mně se stýská
po tvém nočním chrápání

mluvení ze spaní

ranních polibcích,

vrabčáčku

Mahagonové mikádo

f60.3

jen aby nedošlo
k dekompenzaci a k další psychotické atace

říkala's mi na balkóně
když jsem ti vyprávěla o právě probíhající psychoanalýze
/sledovala jsem u toho tvé mahagonové mikádo pohupující se ve větru/

hraniční porucha osobnosti vs. psychotická dekompenzace
diagnóza f60.3

nosím ji s sebou

založenou v diáři

popsanou na průklepovém papíru
panem doktorem erkerem

každý se s nemocí
vyrovnává jinak

já píšu
nesouvislé básně
o diagnóze
f60.3

oktávka

letíme kra-jinou

bílá oktávka

smrad benzínu

už jsem zapomněla

jak chutná tvoje slina

• chrchláš a na pusy není čas
už jsem zapomněla

jak chutná tvoje sperma

• elicea utlumuje

jaký to je
mít za nejlepší přítelkyni
prášek proti úzkosti?

letíme kra-jinou

bílá oktávka

smrad benzínu

pan snížek

ve středu zemřel pan snížek

přestal brát telefon

na druhé straně už se neozývá nikdo

volala's zbytečně

do ticha žižkovského bytu

tango

*nemocnice
interní oddělení
z rádia se ozývá tango*

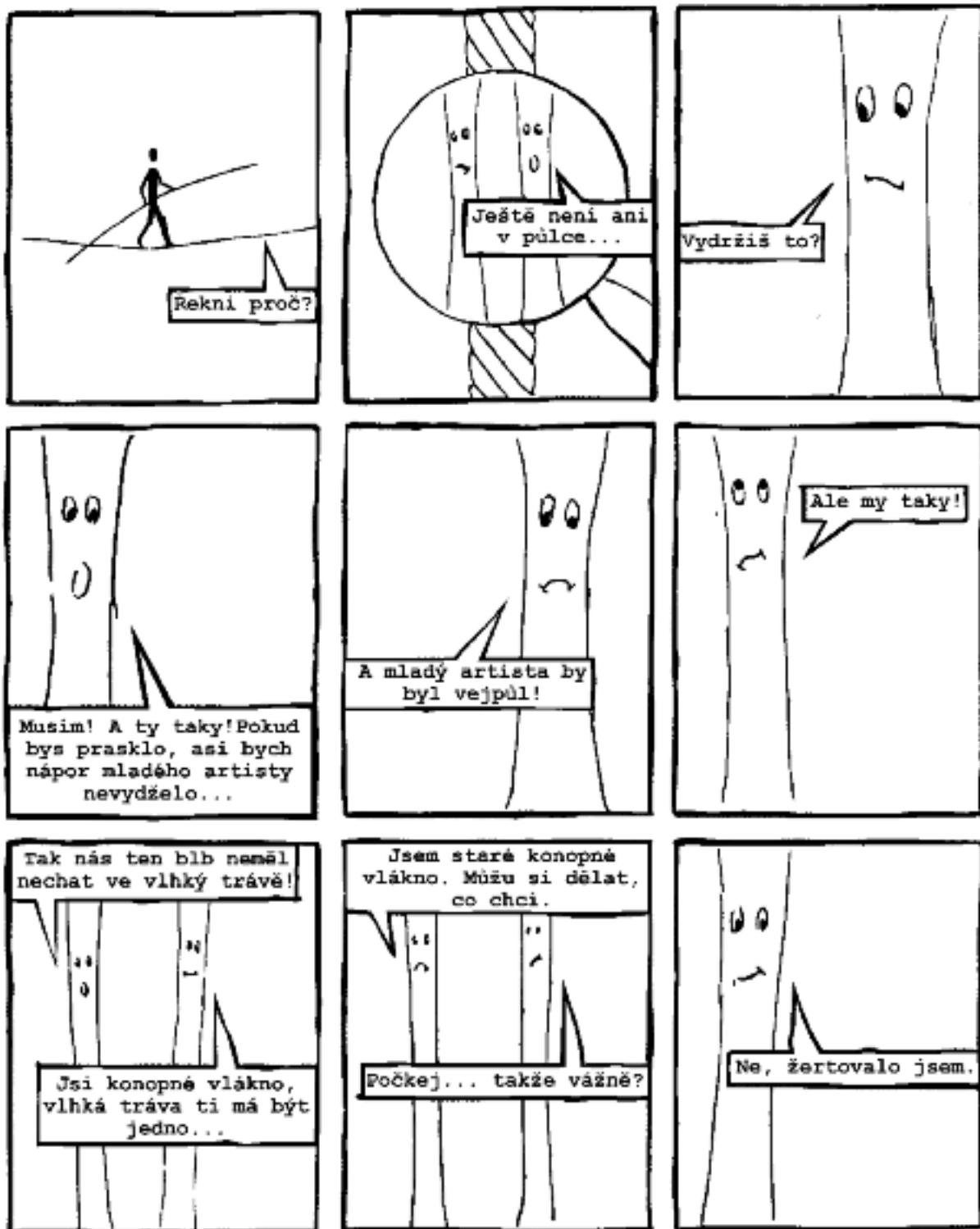
*máš nateklé ruce
žlutý obličej
pootevřenou pusou
chroptíš*

*babička ti nahmatává tep
zdá se
že už jsi kamsi zmizel*

NAPNUTÍ

Marek Blažiček

Jan Netolický

Trestan a Izolepa Vít Kremlička

*Jeden kecíř syna měl
a jmenoval se Bimbo
AMC,
THC
a jmenoval se Bimbo*

ípa

Těchto i jiných věcech vyprávěl pan Merkurrián Čistič. Zaparkoval svůj hnojolet u chodníku, přišel do lokálu, odložil na věšák svůj rozčtěpený klobouk, objednal si pivo a rozhlížel se vůkol. Venku se honil víchř, bral plechy z ohrad a bylo jasné, že má zima už namále. Protože přibyl do města zrána, ještě nestačil sníst své paštiky, chystal se na něco většího a tak jenom seděl, pil a koukal. Aby zachránil svůj život, ženám obvykle lhal. Před nedávnem parlament opětovně povolil kouření v hospodách a tak si chutě nacpal dýmku svojí oblíbenou zámořskou tabákovou směsí; voněla jak dým ohně z modřínových polen v sauně. Byl znaven, pročez si objednal věhlasnou domorodeckou polévku – slupácký boršč. Tuto stravu bylo možno požívat v polévkovém skupenství, dala se však užít též coby pomazánka, neb kompot, anobrž ji v domácnostech kutilové užívali co rychleschnoucí lepidlo na odchlípnuté podrážky, taktéž jako kytovací hmotu do škvír a v minulosti slupáckým borščem podnikavci úspěšně poháněli parní tkalcovské stroje. Tehdy před lety odcházeli z domova na světoběžnickou dráhu co rozjásaný mládenec: v Izraeli jej obřezali, v Kongu potetovali, v Paraguayi ozdobili dekorativními řezy, v Egyptě málem oženili s nevěstou zahalenou od hlavy k patě v hávech, na Papui Nové Guinei mu do rtů, boltců a do uší vložili netopýří kůstky s krumplováním a filigrány, v Kalifornii mu implantovali nad obočí čtyři démonské rohy, takže jej při návratu do rodné obce nepoznali ani vlastní rodiče. Byl již zcela odosobněn – pokud se vydal z Malé Strany do Prahy, říkal: jít do Města, pokud hodlal přejít některý z mostů přes Vltavu,

říkal: jít přes Řeku; jakoby realie ztratily svá jména, stanovše se obecninami a on rozplynul se v nelidskost. Loknul si piva, vtáhnul doušek dýmu a se zájmem usínajícího tygra pozoroval čerstvě přišedší dámu neurčitě věku – čtenářovi postačí, když naznačí, že její věkový meridián měl rozsah mezi sedmácti až sedmdesáti lety.

Vyšla si jenom tak. Kymácela se ulicí jako stožár v bouři a její nymfí tvář dokonale tajila věk. Ona zachovalá patrona, vdova Megera Gumárníková usedla pohodlně v lenošce, rozhlédla se po lokále policejním zrakem, zda tam sezná vrstevníky, a když mezi šumícími hlavami žádného neobjevila, začala přemítat. Takový život ke každé vysloužilé světlíci bezesporu patří. Mnohokrát se pobloudila, bláznů si nadělala, neměla nikde stání, ani spočinutí. Očekávala také, že ji všichni budou milovat, sama však neposkytla jediného smítka; byla z těch cenzorských exekutorských povah, co by všechno nejraději vyretušovala zmizíkem, aby snad publikum nezahledlo zadarmo frndu. Pokud jí někdo v hovoru naznačil, že by mohla přestat řádit, okamžitě se pustila do kritiky veřejných poměrů s tím, že zůstala tatáž, a možná ještě horší; pokud to však nebylo zamýšleno jako zlepšení...? Její falšované city už nikoho neoslňily. Číšník Vlado Skłodowski z Rýmařova jí přinesl pivo a pustil televizi na stěně. Pořad uvedl Drašar, kterého nezvolili presidentem, a tak se uchýtil jako hlasatel non-stop artového programu. Obrazovka se barevně rozblikala ohňostrojem, a než se kdo nadál, táhnuly přes ni titulky balady:

Trestan a Izolepa

Příběhy lásky mají rozmanitý průběh – někdy se dějí takovým fofrem, že si musíte držet klobouky, aby vám neodletěly, jindy jsou rozvláčné a s odbočkami

jako víkendový nákup v supermarketu a stylové, jak děti dožívají životy svých rodičů, když měli nakročeno, ale doba je zkroutil, potom zas přišli ti druzí. Co však museli zažít pro lásku Trestan a Izolepa, nad tím oněmíte a slzy zalíjí vaše zraky, jak byste krájeli cibuli do cisterny guláše. Možná už cítíte přiboudlé závaný nedopitých krabic, mizející zmrzlinu vpitou do prachu cest, navždycky sbohem při odjezdu na intr a již nikdy návrat na rozvrzanou lávku přes potok v parku a pocely podvečerního vánku, jak čechral kadeře Trestanovi a Isolepě a splétal je v jeden pramen při posledním obejmutí; ó, zazní, pěvče hlasem nebývalým, hlasem vtíravým o fiktivním páru dob vezdejších!

Trestan zrodil se z ženy svobodné, báryšny Blanšíry, co byla sestrou mocipána Mraka. Její starý se vydal na dlouhodobou brigádu na Slovensko, odkud emigroval do Rakouska. Tam se ale v Traiskirchenu dlouho nepozdržel a vydal se dál, do Kapska na jihu Afriky, a tam v Zátoce mušlí založil Komisi pravdy, lásky a dobra. Do světa však vypustil fámy, že zemřel a byl zdeúředně prohlášen za mrtvého. Když se to dověděla Blanšíra, porodila Trestana, zemřela žalem a byla pohřbena s poctami na návrší s krásným výhledem pro všechny, s parkem, dětským hřištěm a výletní hospodou i s meníčkem pro vegany v denní nabídce.

Jednou se otce Bimbo ptal:

„Proč mně říkáš Bimbo?“

RC,

ABC,

„říkej mi radši Bilbo!“

Trestana osvojil Kakulín, osobní šofér Blanšíry a vychoval jej co vlastního. Když dorůstal, zamlčel mu jeho původ a Trestan proto vyrůstal v domněnī, že jeho máti slove Kakulínová. Když dospěl, šel na brigádu dělat poslíčka. Vozil na mopedu depeše a balíky do čistírny a všichni mimoděk očekávali, že se jednoho fádniho dne ožení do baráčku v Senovrtch, bude mít spoustu dětí a bude poslouchat, když už ho ty vylomeniny přešly. Vydělával pěkně, tak si mohl pořídit ledacos, třeba brambůrky a friták, varnou konvici nebo remosku minorku na bezdotykové pečení 220V/1200W. Cítil se někdy jako zrezivělá lokomotiva, šachový kůň, anebo policajt v době osobního volna. Žil své problémy, kterým nikdo nikdy neporozumí – ale to se mělo změnit... Trestan se totiž jednoho dne ztratil. Mrakovi špehové ho našli až po letech. Žil pod jinou identitou a chvíli zapíral, ale když porovnali otisky prstů, dohrál. Přitom neměl nic na svědomí, chtěl prostě jenom žít po svém, vyvrci se obvyklému údělu doživotí. Očekávali od něj, že se bude kát, že bude hledět vyplašeným srnčím pohledem dopadeného ženicha. Ukazovali mu fotky manželek, odhady věn, kariérní tabulky – nic z toho s Trestanem nehnulo, jenom zarytě mlčel.

Vážně uvažoval nad tím, že se nechá nalít na vojnu k protiletectké obraně na druhý konec světa, anebo se dá zavřít do pakárny na uzavřené oddělení – ale nikdo s ním nebude orat! Špehové Trestana však ukonejšili, že nebudou jednat proti jeho zájmům a nehodlají jej do ničeho nutit. Měli pro něj pouze takový kšeftík: vládce pekel, jeho strýc Mrak se hodlal ženit s krásnou Izolepou a Trestan měl zjistit, o jakou osobu se jedná, případně ji k Mrakovi dovézt.

„Především vyzvěďte, hej hej ropotamo arivederci,“ pravili Trestanovi špehýřovi, „s kým se Izolepa stýká, s kým spí a čím se živí, případně i majetkové poměry; znáte jistě, že se některé ženy nechají snadno majetkem oslnit, a když jsou již zkrotlé, dají se utáhnout na pavučině, a proto zde ještě pro vás jistý obnos k prozkoumání pekuniárních spádů Izolepy, abychom získali celistvý profil osobnosti.“

Co je Izolepa zač, zjistil Trestan vcelku snadno. Poptal se v nonstopu, v kiosku před tratí, babiček ve frontě a hned měl obrázek hotov. Izolepa chodila s kolegou ze sousedního podniku, se kterým se náhodou potkala na rybách ve výčepu, kde si k ní přisedl s dotazem, zdali mu může připálit špeka, že má hezkou frizúru a že jí sluší. Její otec byl haličský cikán, byla už jednou vdaná. Aktivistka charity, stýká se s outsidersy, solitéry a nonkonformní mládeží v rozmezí 17–79 let věku. Ani čtvrtou vysokou školu nedokončila, mezi její koníčky patří turistika, cyklistika, výstavba mokřadů a rekultivace výsypek.

Staroch se k Bilbovi obrátil

a v hubě držel dildo,

BC,

MFC,

v zubech žvejkal dildo.

Když Trestan předal špehům svodku, stříhli si, kdo ji odešle. Každý se bál o rodinu a Mrakovu odvetu. Jejich handrkování Trestana znechutilo natolik, že hlášení poslal po svém holubovi. Za týden holub donesl Mrakovu odpověď, ať tedy Izolepu přivezou, že mu královská rada nutí nějakou nomenklaturu, kterou on ze zásady nechce. Trestan z toho pochopil, že musí kontaktovat Izolepu, a jako kecal ji Mrakovi namluvit, případně trochu zakorumpovat okolí, ano i ji, krásnou Izolepu, nejkrásnější z žen. Kdoví, k čemu tahle smyšlenka dobrá? Člověk se řídí radami lékařů, nepije, nekouří, cvičí a jí jen takzvané zdravé potraviny a do roka je v rakvi – a kdo žije, jak může, nedělá si starosti, ve spokojenosti též dožije. Tak se stalo i Trestanovi. Když šáněl Izolepu, válčil na webu s hrozným obrem Humbertem, zabijákem kostlivců – hráli War of Ages – a zvítězil; v tom turnaji na něj pršely dary božské i pozemské a krásná Izolepa se do Trestana zamilovala, že švestky rozkvetly, ač

již vládl podzim a pivo i víno tekly proudem v zemi Dutolebů. On však byl neoblomný jak nejpevnější tvrz a Izolepiny city odmítal vzít na vědomí, měl na paměti, že jest vyvolenou Mrakovou, tak byl oddán svému pohlavárovi. Jinak byl v pohodě jako brazilský jazzman.

Izolepa chodívala za Trestanem do azylového domu a brala si jej na noc do bytu. Měl tam v alkovně rozestlaný molitan a před usnutím si drolil do tabatěrky vajglovinu, co nasbíral přes den. Bezdíci si toho roku zvolili přímou volbou Trestana za svého prezidenta, dali mu prošoupanou čamaru coby slavnostní oděv úřední a on se nosil jako pštros. Špačků měl plné kapsy, papírky fasoval v trafice U Jeronýma, každé ráno měl za dveřmi krabičáček k snídani a tramvajová limuzína jej dovezla rovnou před nádražní halu do úřadovny na lavičkách v parku. Přes den oběhnul popelníky, odpolnedne mu dcery přinesly bagetu a něco k pití, potom šel do azyláku na web, večer si ho vyzvedla Izolepa krásně zrekreovaného a ráno zase nanovo do úřadu.

Trestanovou předností byl jeho původ. Byl bastard aneb pankart, a ti jak známo z pohádek i novinových recenzí dokáží všechno nejlíp. Ke své smůle však se vposled ožení, začnou chodit do práce a přednášet veřejnosti o svých životních úspěších. Jen ti nejlepší borci si udrží niveau natrvalo!

Jednoho dne přišly Vánoce a Trestan byl rozhodnut přednést veřejnosti slavný proslov. Nejprve však musel splnit kouzelné úkoly: ozdobit libanonské cedry, připravit pokrm nesmrtelnosti z kyperského kapra, uplést nerozpletitelný cop z těsta coby nekonečný uzel, načesat cukrové ovoce citrusů, nalít araratský nápoj štěstí a dlouhověkosti, zadýmit bylinou míru a po hostině vstoupit do chrámu věšteckých snů pro příští rok a souložit s veleknězem.

Pak Dildovi odpověděl:

„Držím v hubě dildo!“

MC,

PVC,

a držel v hubě dildo.

K Trestanově smůle mu však byla úředně přidělena divadelní kritička, která měla dohlédnout na důstojný průběh vánočních oslav. I když byla notně zmatená, její stav nebránil nijak, aby po premiérách rozvážela vlastním automobilem rozjařené herce do nočních podniků, resp. domů. Na představení chodila již s připravenou ideou, jak má inscenace vyznít do ztracena ech myslí publika, čemuž nešlo zabránit; kde se blýsknul její lorňon a fonologické naslouchadlo z brinírované mosazi, bylo lze očekávat mlčení pouště. Pod její taktovkou se oslavy zvrtnuly v kratičkou deklamaci animírek, kde každý přítomný nafasoval dvě tři bage-

ty a sportovní ponožky na další cestu bezdomovím; bylo jisté, že s takovým posvěcením azylanty žádná konjunktura nečeká. Ona, která věčně těkala mezi pracovištěm a pracovnou si na dozoru dala záležet. Stavěla tehdy dřevostavbu „mladým“, jak se v Slámovrtech říká, což pro ni znamenalo záprah čtyřiaadvacet hodin denně. Výsledek však stál za to, a vyjma rachotu, který působily na plechové střeše dešťové kapky, domku nešlo nic vytknout. Domorodcům již dávno slezly vlasy z kyselých dešťů, ale ona v koupací čepici stála na staveništi jak vojvoda, jemuž se kule zázračně uprostřed bitevní vřavy vyhybají pravým úhlem. Její expanze do prostoru byly ranné, podobně jako ranní moč, ranní káva, ranní ptáče, a pod.

• • •

V zemi tehdy vládlo několik mocných zemanů: Ridr, Albret, Krachoň, Mezko, Umhold, Kaufrant, Bungr a v řadě neposlední Mrako. Bojovali mezi sebou o zákazníky systémem různých akcí, výprodejů a slev, až zrak přecházel z té zotavené bejvalek. Tito mocní vládcové se dávali vypodobnit na obrovských paneau, jak drží míchačku, krájejí vepřový bok a zavdávají si z petlahvinky piva, anebo jak se s rodinou právě pouštějí do hodokvasu na jedoucích kolech uprostřed bujaře kvetoucí přírody. Znalcům nebylo třeba tyto figury ovšem představovat, vyznali se v jejich pózách a gestech a měli obdiv a lásku všech.

Trestan k nim chodíval, k těmto mocným žrecům a nakupoval u nich potraviny, kupříkladu chléb a trvanlivé uzeniny.

„Copak je toto za špekvuřtík?“, obvykle se ptal kněžky uzenářky.

„Totě čabanská klobáska, měkoučká, povaříte ji a změkne, a když ji pokoušete, změkne ještě více, přikousnete chléb a budete prosycen“, vece ona tazatelovi a tiše, něžně řihne. To byla jiná žranice, než pouhé holuby!

Trestan byl vážně idiot. Celý život neopustil ulici, ve které přišel na svět a zmítal se závistí, kdykoli se mně dařilo. Stejná místa jej viděla běhat v trenkách s laclem po pískovišti, chodit do tanečních, šinout se ke svatbě, do dílny a bohda že jej budou spatřovat i jak se belhá o holi coby penzista pod parou a jednou ho uvidí, jak odjíždí jednou provždy na katafalku černou sanitkou. Ptáte se, jak je to možné, a já vám odpovím. Vědci odhalili, že smrt neexistuje a všichni jsme jedno, že tedy Trestan je ten i onen, natož Izolepa. Rozlišování lidí tím ztratilo smysl a všechny příběhy se slily v jeden. Nebylo už oč usilovat. Lze o Trestanovi říci, že nic po celý život nezažil, nepotkala ho jediná výzva, žil jako svůj konstrukt i modelář a jednou tak skončí. Jeho choť mu byla sekretářem, sekretem i sekretářkou a tvořili spolu nejzkorumpovanější spolek, jakým dějiny obdařily lidstvo. Jejich průdušky obývaly kolonie bakterií, které se obvykle

vyskytují na zcela jiných místech. Ve snu totiž létal na místa, kam ještě lidská noha nevkočila.

*„Tímhle dildem, kurvenál,
rozbiju teď mango!“*

NC,
AMC,
dildem rozbil mango.

Před nedávnem se takto dostal do městečka Fart v jižní Indii na břehu mořském. Pronajal si domek pod palmami a zapálil brko, protože neměl na cigára. Opojný pocit štěstí a svobody mu nedal té noci usnout, a tak celý sen prožděl. Člověk si v duchu říká: co je to za drzou prdelnickou díru, že se takhle roztahuje ve snách po světě a pokoje nedá? Rumařina, to je úděl i víra, kurva, jinak se to říct nedá. Pil nějaké tamní domorodé kořalky z kvašených šťáv papájí, ředěných kokosovým sirupem a říkal tomu „dovolená u moře“. Někdy si připadal jako mrtvý esesák ze Sázavy, co kdysi skočil z útesu do tůně a trefil se hlavou do balvanu. Jeho tělo unášel kalný proud až k peřejím, kde se zaklínilo mezi větvemi na dně. Tam jej objevil štikař, který si vyšel zrána pod proudy na čekanou na kajmana našich vod.

„Proč vlastně máme být mladí, krásní, úspěšní, bohatí?“ ptal se sám sebe při pohledu na soumravné moře. „Mladí jistě proto, že jsme nejistí, nezkušení a pílíme za každou novinkou bez výběru; krásní proto, že jsme zahledění do sebe a nevnímáme okolní dění; úspěšní, abychom si nekladli otázky a nevnímali rozpornost existence bohatí, bychom lpěli na povrchnosti a neusilovali o podstatu.“ Měl s tím problém. V rodině se všichni podobali nasoleným rajčatům, stejní v názorech i ve vizáži, což pro ně znamenalo jak zjednodušení, tak zploštění života. Ale jim to nevadilo. Sám chodíval na trh s košíkem přes loket jako rozmarná komorná, vybíral sýrce, zeleninu a ryby, a potom kuchtil rodině dle receptů krmě. Někdy si zaběhnul do jídelny Fofřík & Co., nalil do sebe koflík dálněvýchodní polévky pfuj a zase běžel dál. Jeho kamarád Merlod, uklízeč z Pekingu mu vyprávěl otřesné příběhy z čínských operačních sálů a piteven a společně se dívali na Polanského film Lolita.

Každému je jasno, že Trestanovi se jeho živoření zajídalo. Doufal stále v svůj slavný comeback a netušil, že je již obsažen v jeho nekončícím pádu k zániku. Původem byl nařvaný nomenklaturní bařfuňář, co neměl zamlada v ničem překážek, a jeho taškářství bylo výsledkem neodvratného kosmického zákona karmického. A protože pohodlné a elegantní dámské prádlo společně s tlachy o krabicích a kotoučích je nanejvýš důležité pro každého muže, jeho comeback nabíral na síle.

Nejdůležitějším vynálezem v historii lidstva provždy zůstane korkový špunt. Dá se z něj vyrobit naprosto všechno. Když si Tre-

stan šel na šrotoviště koupit rám na kolo, že si z něj sestaví závratný velociped, jeho zrak však utkvěl na činkách. Protože u sebe měl pouhých deset korun, zakoupil rám a činky si u šrotaře rezervoval. Když se asi po týdně pro činky zastavil, šrotař mu s lítostí oznámil, že je zrovna toho rána vyhodil do šrotu. Byla to hromada rezavých předmětů velká asi jako pětipatrový činžák. Šrotař, vida Trestanova zklamání mu nabídnul, že činky najde a po necelé hodině lopocením s rourami, podvozky a barely matic je skutečně našel až kdesi u dna, kam propadly. Dal mu je zdarma jako pozornost podniku věrnému zákazníkovi a již druhý den s nimi Trestan začal vymýšlet rekondiční sestavu a obratem spustil trénink. Protože činky byly lehké, splnil denní penzum celkem rychle.

*Bilbovi mango chutnalo,
tak zatancoval mambo,
PC,
BKC,
vykrucoval jen mambo.*

Co však Izolepa? V dívčím věku skládala básně na důkaz gramotnosti, estetického myšlení a v snaze dosáti skvělé duše. Po dvacítce ale s básněním sekla. Došla na rozcestí, kde mohla zvolit mezi neznámy umění a pohodlím domácnosti. Rázem dala vzdorné mysli vale a přikročila k plotně a kanclu, takže ani nepocítila, jak jí prdel ztěžka běžným životem. Trestan se ptal jednou Hurvínka, co je to válka? Hurvíněk mu odvětil, že něco neskonale hnusného: přijdou lidi se zbraněmi k zabíjení lidí a všechno ti ukradnou, třeba motor od chladničky ve sklepě; potom všechny chlapy zavraždí, děti a ženy ošukají, naháží na korbu a odvezou kdovíkam. Sám tomu dost nerozuměl. Ale jeho tatíček pan Skřehle prý byl kdysi mocipánem.

*Když Bilbo mambo dotančil,
tak si šel zahrát bingo,
UPC,
KRC,
celou noc hrál bingo!*

Později, kdy již vstoupil do vlaku dějin chtěl být pan Skřehle uváděn v příručkách pro děti a mládež, případně letopisech jako vyvolenec nutnosti, otec národa, lékař umírajících, znalec osudů, režisér společnosti, vrchní geomant a věstec, rádce učitelů, jupiter vládců a filosof mudrců.

Když se ve vlaku dějin usadil, atmosféra značně zhoustla; byla dusná, plná prdů a výparů z prochlastaných křtánů, takže klimatické navozovala illuse vysokohorské procházky jenom zpola. Prdy totiž, když byly nasáty z přední části prostoru byly vyvrhovány v části zadní, odkud se draly zase vpřed, lidem do zad a opakovaly

celý koloběh s novou silou. Potom, co povoz dojel na zastávku, čekala jej při vystupování další féerie: setkání s paraprismatickými kreaturami, které z něj vysávaly síly a pokoušely se z něj dělat blázinka. Byly tam všechny alabastrové holubičky, vyloupnuté jako mandle ze slupky i se svými holoubátky. Stranou však stály jiné figury vzácných přísvitů aur, k nim jeho srdce pílilo jak pučící rostlina ke slunci. Tito mimoňové by vzbudili pozornost v každé době. Jeho cestovatelská vášeň neznala mezí. Bylo tomu již dávno, co skandálně a cestovatelsky opustil rodné městečko na soutoku Koptavy a Klektavy, aby lidé zapomněli na jeho excesy a on poznal jiný kraj a mrav. Toť se ví, že lidé nezapomínají a všude chleba o dvou kůrkách, ale tehdy mu elán podnítil ducha, že se mu zezdalo, jakby jitra kynula novým zítřkům. Kdyby tehdy více naslouchal bájným starcům a stařenám, zvěděl by, že svět se nezměnil.

Tak to na tom světě chodí, když se jede autem, lodí a možná, že dnes je poslední den, Andromedo. Zatímco mu jeho slovenský kvartýrmajstr Hymlica mával z podesty, Trestan ukončil veškeré kratochvíle, seběhl na ulici do svého hnojoletu Soledado Dumpster, zapnul automatické řízení, kurs via hospoda "Stará žrádelna" a začel se do pozoruhodné příručky

Rady zkušeného manžele

Každý muž s charakterem se obvykle do manželství neuvazuje. Pokud tak již učinil, obvykle o charakter přichází záhy, pokud si jej nechrání jako nejvzácnější kvítka. Valnému dílu manželů však odvané charakter manželství jako víchr jarní pel a potom nezbyvá, než resignovat a dát se manželce vplen. Pokud ale nastala taková emoční havárie, nic ještě není ztraceno, je však zapotřebí dbát po zbytek životního kvapu následujících pokynů.

Feminní lidé jsou netrpěliví a kvap jim zastínil mysl. Museli tak dříve spoléhat na instinkt. Požehnáním pro ně byl brexit: konečně odpadly rituálně stupidní čaje o páté, zdvižené malíčky u titěrných šálků, škrobené dialogy a mlčenlivé opovržení nepochopitelnými ději, které člověka zdánlivě přesahují. Manželovi od té doby přibyla možnost pít více vína, připíjet kořalkou, jít za kamarády po závěru rodinné sešlosti a bavit se, o čem libo. Tuto změnu přivítali zároveň i lidé maskulinní, neb se jim naskytla možnost rozvíjet mužné zábaavy a sporty, aniž by je kdo snobsky omezoval v rozmachu.

Zde však, právě když psychohygienické rady nabíraly na kadenci, byla četba přerušena; hnojolet zabrzdil před „Starou žrádelnou“. Trestan byl u cíle. Vystoupil a zaposlouchal se do amplionem linoucí se písničky Josky Bílého, lidového pěvce a schovance Hymlicova, jenž pro něj připravoval taneční písničky předškoláků, by publiku náležitě pošimral nervy. Trestan však bez dalšího rozumování o Hymlicovi a jeho zpěvácích rázně vstoupil do „Staré žrádelny“, posadil se ke

stolu a objednal si bravurně pivo, jak se za ta leta pivaření naučil. U stolu s ním seděl pan Merkurián Čistič a o stůl vedle Megera Gumárníková. Oba zírali jako fascinovaní na televizi, kde právě běžel tragický romantický seriál o zamilované dvojici a jejich protivenstvích:

Mrcasín a Pikoleta

Pan Merkurián Čistič se stále zvyšujícím se úžasem sledoval, že v tenovele se děje jeho vlastní příběh. I on, stejně jako dávný Mrcasín zažíval příkoří od manželky Pikolety, bití a hlad a týrání, utíkal z domova do ztemnělých ulic a zšeřelých restaurantů, kde se stejně trpícími prožíval katarze svobody a volní jejich duchové mohli se zas rozletět vstříc ideálům. I on mívával hlad a konejšil jej douškem piva, nebo dýmlem doutníku, případně cigarety a studenou kuchyní; i on hojil si šrámy na duši sáhodlouhými disputacemi s druhy a muzicírováním jako bohoslužbou Musám, a maně si vzpomněl, jak jeho hydra zpočátku mluvívávala s rozkošným cvrlikavým, bručivým ráčkováním spokojené medvědice, které se změnilo časem v klokotání nenamazané ráčny se záští a kadencí mučícího nástroje; vybrané krmě, jimiž jej častovala na míšeňském servisu, změnilo se v šlichty z korýtky; její pohlaví zpočátku bylo růží šunkovou, změnilo se však v tlamu pouštního červa, do níž když upadl, zmítal se svíráváním klepety jejích končetin reflexivními pohyby beder až do smrtící křeče orgasmu, vyždímaný jako citrón. I písničky Hymlicovy zazněly, ty rafinovaně adaptované popěvky předškoláků k ohlupení stárnoucího publika, by hojně platilo dojata svým vlastním dětstvím k slzám. K úžasu Merkuriána Čističe byl přítomen též kočebrač Protýl, otec Mileny Samsové, proslulé kočebračky a podomní prodejky spotřební elektroniky a nekonečných hrnců. Její choť, exekutor ve výslužbě dr. Mařez byl přítomen též a pilně si činil poznámky, by jej choť v zášti neseplsula, že se v hospodě fláká. Sebou měl čtyři pomocníky – Lumperta, Bumberta, Rumberta, Šumperta - čtyři oddané psy, věrné a lačné kořisti. Lumpert měl čich na spotřební elektroniku, Bumbert vyčenichal každý příjem a sociální dávku včetně mateřských a důchodů, Rumbert byl specialista na nemovitosti a Šumpert zvěřil všechny kovy, šperky a veteš. Kdo jim chtěl uniknout, musel sebou tahat sáček s pepřem a paprikou a sypat do stop, aby jim zmátl čich.

Maně se mohlo zdát, že Protýlovi vládne nelidská bezútěšnost velehor, jakási obludnost geologického útvaru, jenž ožívá teprve při pozorném pohledu mikroskopem, aneb tubusem dalekohledu - jak se to vezme. Člověk cítil nutkání při setkání s ním hledět do dalekohledu obráceně, když už ho nemohl vzdálit fyzicky.

*Vaše limuzíny, fabriky, vily a vinotéky vám páni exekutoři přeji -
- i vám se jednou chleba s margarínem přeji;
o hladu a v chladu jistě nejste, vy exekutivní páni,
hlavně se nám neuduste z platů a daní!*

L

ípa

Stopují každý den **V. J. Kodovský**

Z rukopisné sbírky

Láska je hoře (Baltik : Černé moře)

Ilustrace Marie Kodovská

Stopuji každý den

Stopuji každý den
 každou hodinu
 každou minutu
 jako chrt
 abych ji urval pro sebe
 Umím se vzdávat dne
 hodiny
 minuty
 vteřin
 Umím se vzdávat
 ale stopuji a sleduji
 neustále čas
 jak ohař
 stopuji sleduji
 žárlivě sleduji
 A běda minutám které se protáhnou
 v můj neprospěch
 jsem zlý
 jsem zběsilý
 doved bych ničit
 a zničit

A jak jsem šťastný
 vychází-li čas pro mne
 pro mou vůli
 pro mou duši
 pro mou náplň
 pro mé věci
 pro mé já

Být svůj
 Být osobnosti
 Být já
 Stopovat

Po celé širé rozlehlé stepi života
 nacházet věci maličkosti drobnosti
 jemnosti

pro sebe
 V tom velkém prostoru
 mezi tolika lidmi
 umět eliminovat
 umět si vybírat

A ať už je to přebujelost
 či ne umět

POMÍJET

Umět pomíjet vše
 to co se volně nabízí
 umět pomíjet
 Je toho mnoho
 obru co se nabízí
 Je třeba umět volně pomíjet
 A jít jen za tvou nejvyšší refýží
 Jít jen za tou nejvyšší
 danně nejvyšší

A ty jdeš za ní
 jdeš po ní
 pronásleduješ ji
 Seš ji neustálým dobrodiním
 (na kt. se nezapomíná)
 i přítěží

Seš ji
 Jdeš za ní
 A ona za tebou
 Je stejná
 Umi hrát – tak n a j e d n o u se naučí –
 silou svých obtíží

tak vzdálená
 laděna v jiném (životním) klíči
 Tak vzdálena
 a ona bez obtíží
 svým čímsi
 se tobě vyrovná

Až k tobě vzejde
 ona malá vzdálená
 Nenudil ses se mnou
 byla jsem ti jen obtíž

Ne
 Bylas mi tím co zaplnilo mé já
 Bylas mi tím co zaplnilo můj čas
 A nechtěl jsem po tobě nic
 (i chvílemi chtěl a neuměl to říct)
 Vycházelo nám to v čase jak vzorec
 který jsme tvořili vždy jen na místě
 v okamžiku A nikdy
 jsme nedovedli odhadnout kam dál
 kam dál nás to zavede
 Výpočty vyšly A rovnice i když
 nedokonale psaná Rukopis rozházen
 Výsledek vyšel vždy
 A jak krásný

Tu krásu s'mu dovedla dát jen ty
 tu krásu s'mu dovedla dát
 svou jemností
 ó jak spřízněné duše
 A k tomu je třeba aby umřeli
 oba rodiče
 aby tě pronásledovalo neštěstí
 abys byla jen sama
 Abys měla dlouhá období
 Abys měla senzačního otce
 který tě zachrání z plamenů v kočárku
 a ty k němu podvědomě z dětství
 uvážeš tu nejužší vazbu
 A on se ti jde zabít na motorce
 A ty to cítíš ty to víš
 i tvá malá sestřenice
 pláče

A on jede i s tvou sestrou v sobotu
 volně (nic se nemůže stát)
 matce na hřbitov A už nedojede
 Přilba odpadne Hlava se potluče
 Tvá sestra doláme Ale nic je čas
 Chvilě neodvratná Tak to musí dál jít
 ty sama

A není návratu
 Ty to nemůžeš vrátit a zvrátit
 tvá nejistota tvůj pláč
 tvá vazba to neštěstí
 volat bratrovi až za oceán
 Slyšela jsem ho jako tebe teď tady
 ta dálka on mluvil
 nic jsem mu nemohla říct
 ptal se co se stalo
 a já mlčela minuty uplývaly
 Stálo to 500 moc Málo?
 Ošidili tě Napočítali víc
 než toho opravdu bylo
 Kdo teď ví?

Za 500 mluvila za oceán
 Slyšela's bratra jako mne teď tady

Život ti uplýval

10 let lékárenská laborantka
 Sotva kdy začneš novou
 vysokou školu teď se vdáš
 nebude tě víc
 Bude tě mít on

a bude mít mnoho
 a ty víš
 vědomě se dáváš
 že je to tvůj čas vrcholný poslední
 že ho nesmíš pominout že není podobných
 víc

Tvůj čas se naplní
 a ty budeš vzpomínat
 po celý život
 vazbu na otce

Na otce
 Člověka

*

Ty která zdělila's po něm jeho čelo
 Ty která zdělila's po něm jeho hlavu
 Ty která zdělila's po něm velké srdce
 Ty která zdělila's po něm obavy:
 aby sis neublížil

	velkoryse	jemně
A při těch obavách	básnický	a
	tvořivě	silně

ROZDÁŠ SVÉ TĚLO

A

kát

Čti! řekla Matka a dala synovi do ruky objemný svazek...

Předsudek je (viz Wikipedie) zakořeněný úsudek či názor, který není založen na spolehlivém poznání, ale na pouhém mínění či předpokladu. A je třeba dodat, že neplatí teze: Čím více informací, tím méně předsudků. Spíše naopak, protože kvantita informací se nerovná kvalitě poznání. Po zásadní teoretické práci k tématu, knize *O povaze předsudků* od amerického psychologa G. W. Allporta, která vyšla česky v roce 2004, se konečně můžeme seznámit se zatím nejkomplexnějšími výsledky praxe, vyplývajícími z projektu zkoumajícího tři skupiny „jiných“ v české společnosti: bezdomovce, imigranty a Romy. Autorským cílem není přesně popsat, co jsou vlastně tito lidé zač, ale proč a jak vznikají předsudečné názory v majoritní společnosti, včetně problematiky sběru dat a jejich zpracování. Jedna z neoptimistických otázek, jež jsou vzneseny na konci knihy místo závěru, zní: *Je to tak (...), že se objevují tendence k „snadným“ řešením v mnoha oblastech lidského života?* Odpověď na ni je dle mého zcela jednoznačná.

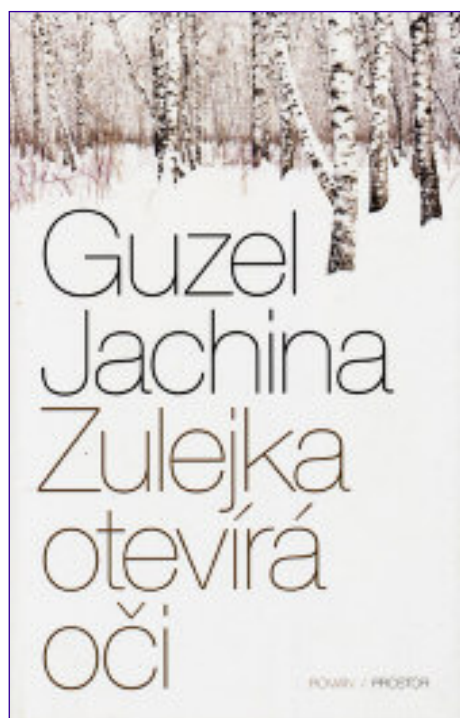
(Michaela Šmídová, Martin Vávra a Tomáš Čížek: *Inventura předsudků*. Academia)

Nakladatelství Host je v poslední době vlajkovou lodí vydávání ženských autorek české prózy, aniž bych chtěl na tomto místě nějak mudrovat, zda je potřeba odlišovat či nějak popisovat rozdíly mezi tím, co a jak píšou ženy a muži. Helena Kolaříková (1971) se svým třetím románem bez nějakých potíží propsala do první linie literárního pole. Jana otěhotní s partnerem své nejlepší kamarádky, předčasně porodí, ale o své dítě přichází. Všichni kolem ní jí chtějí pomoci, všichni kolem ní jí ale nemohou pomoci, protože každý je omezen nějakými ztrátami a nechtěnými nálezy. Minulost je sice schovaná pod hladinou, ale její kry se občas vynoří na hladinu, naráží na sebe. Teze o ztrátě, která je nutná k nějakému budoucímu restartu, je možná vděčná mantra psychologů, ale v životě moc nefunguje. Stále zapomínáme, že lampičky rodinných historií je třeba pravidelně čistit...

(Hana Kolaříková: *Pravý leopardí kožich*. Host)

Teze o ztrátě, která je nutná k nějakému budoucímu restartu, je možná vděčná mantra psychologů, ale v životě moc nefunguje. Stále zapomínáme, že lampičky rodinných historií je třeba pravidelně čistit...

První kniha a obrovský úspěch. O stalinských represích v poslední době vyšlo v češtině několik výtečných próz, nicméně román mladé tatarské autorky (1977) je mimořádný v tom, že výsek ze života hrdinky, autorčiny babičky, začínající v roce 1930, kdy jí bylo třicet let, a končící v roce 1946, nevychází ze vzorce obyčejné – strašné, tedy že věznění či deportace a následný pobyt v gulagu či v pracovním táboře jsou překročením kruhů pekla. Dosavadní Zulejčin život je otroctvím, přestože její manžel je kulak (kulak je každý, kdo má pole a zvířata), jeho likvidací se pro ni otevírá šance na jiný, snad lepší osud, v němž může být alespoň sama sebou. I když je to absurdní, cesta na

Sibiř a postupné budování pracovního tábora jsou plné smrti, násilí a ponižování, „nový“ život je pro Zulejku daleko nadějnější, zvláště když se jí narodí při převozu syn Jusuf. Kapitoly o budování nového domova jsou svým způsobem robinsonádou, kterou známe z dobrodružné literatury. Nemylme se však, že by šlo o revizi pohledu na sovětský teror. Je to především zpráva o tom, že i v civilizačním okruhu, založeném na systému, v němž jsou viníci současně i oběťmi, je platné: humanismus, aktivita, solidarita se nedají nikdy zcela zaslápat a zlikvidovat.

(Guzel Jachina: *Zulejka otevírá oči*. Přeložil Jakub Šedivý. Prostor)

A

kát

Katalpovské doupě po post-kafkovsku?

Od časů, kdy pošetilý žurnalista Ondřej Hořák označil prozaickou prvotinu pseudonymní Jakuby Katalpy *Je hlína k snědku?* (Paseka 2006) bezmála za pornografii, uplynulo více než desetiletí a doufejme, že novinář mezitím víc k rozumu přišel. Především však autorka v následujícím údobí vydala další knihy: neprávem opomíjené a recenzně podhodnocené *Hořké moře* (2009) a posléze snad první román tematicky pojednávající o Němcích v českých zemích, napsaný českou prozaičkou „německýma očima“ – a nepojmenovaný nijak jinak než velelapidárně: *Němci* (2013). Nicméně, stručně vzato a řečeno, od obdivuhodné experimentující a až esoterické invence prvních dvou knižních titulů (pomíjíme její juvenilní práce uveřejňované ještě pod autorčiným dívčím jménem) zde Katalpa pokročila (lze-li v tomto případě mluvit o nějakém pokročení) pohříchu k lineární příběhovosti a všeobecně k rudimentární mainstreamové poetice, nicméně zejména vzhledem k zpracování nezpracovávaného tématu uspěla s touto beletristickou publikací nejenom v našich končinách, ale i v zahraničí. Její *Němci* se překládají, přičemž nejenom do němčiny – zatímco její osobitější první knížky shodou okolností nikoli.

Čtyři roky po *Němcích* vydala spisovatelka svou čtvrtou knihu, tentokrát třistastránkovou prózu s nemálo úsečným a zároveň i mnohovýznamovým názvem *Doupě*. Z literárněhistorického a z literárněkulturního hlediska se sluší a patří připomenout existenci i jiného literárního „doupěte“, totiž stejnojmenné sugestivní expresionistické povídky Franze Kafky. Traduje se, že když byl tento Kafkův text na konci poválečných padesátých let opět zpřístupněn české čtenářské obci, působil tvář v tvář dobové atmosféře (byť již post-stalinistické) natolik depresivně, až se stal původcem nejed-

né sebevraždy. Z valné části čtenářek. Není divu: autorova expresivní vize ujařmeného lidského bytí v neproniknutelné kleci společenské i soukromé úzkosti a mentálního vyšinutí mohla tenkrát zjevně tlumočit či dokonce zmnožovat životní pocit absurdity. Neboli jinými slovy tragický pocit života v univerzálním, všudypřítomném doupěti, symbolizujícím nesvobodný časoprostor kafkovské i pokafkovské epochy. Vskutku: *Doupě* se stalo všeobjímajícím symbolem doby a v literárním světě dokonce i z odstupu roků ztělesňovalo rudimentární pojem existencialistické literatury. Bylo v životě i v knihách výjimečně uhrančivé, však také dovedlo až brutálně uhranout.

Nic z toho ovšem nelze vztáhnout na Katalpino *Doupě*, na román odehrávající se v roce 2001 a uzavírající se emblematickou scénou exploze mnoha doupat v newyorských Dvojčatech v září onoho Léta Páně. Sledovanou ovšem z vily na Hanspaulce. Zkratkovitě řečeno, možnost býti či státi se symbolem přelomu tisíciletí se tu převážně rozměnila v hypetrofii pouhopouhého popisu, občas sice i fuksovsky bizarní, leč častěji a ponejvíce přepisující, co by se mohlo popsat jinak a především nesrovnatelně účinněji a přesvědčivěji. O čem ale Katalpin román in concreto pojednává? Nepovíme! Nepovíme, abychom se tak či onak odlišili od zaměření několikařekých recenzí autorčiny prózy, které – všechny málem na jeden způsob – dění v *Doupěti* a její nejméně tři lineárně zacílené příběhy či narativy převyprávějí, převyprávějí a převyprávějí. Jenže: je opravdu nezbytné, ne-li přímo povinné podávat takto školometsky důkaz, že jsme prozaiččinu knihu četli? A že víme, co se v ní děje a z jaké příčiny se to všechno děje? Dozajista nikoli, porušíme tudíž i jinou odedávna zavedenou konvenci a prozradíme veřejnosti bez obalu a bez obav, jak román končí. Nuže, touto větou: „V zahradě

přes ulici rostou stromy a ona, s tváří ponořenou do růžovooranžového stínu, spatří, že v jejich větvích hnízdí ptáci.“ Tumáš, čerte, kro-páč, vyzradili jsme zřejmě v jediném okamžiku mnohem víc, než si spisovatelčin opus č. 4 zaslouží.

Jenže něco málo, alespoň trochu jistou je přece jenom prozradit čtenářstvu záhodno, abychom totiž sami neskončili v nepro-niknutelných doupatech dosebezahleděného recenzentství. Vězme tedy, že Doupe je – mimo jiné, mimo jiné – příběhem únosu. Vypráví o tom, jak jedna ovdovělá stará dáma (mého věku! V.N.), zmíněnou vilu obývající, jednoho bílého zářijového dne unese pošťáka čili listonoše a uvězní ho nenabitou pistolku třímajíc pro svou samotářskou potěchu v neprodyšně utěsněném někdejší pokojíku pro služby. Vybaveném dokonce i intelektuálskou knihovničkou, takže si unesený poštovní doručovatel středního věku může v pohodě a poklidu doupěte s gustem dočíst třeba i Pěnu dní Borise Viana. Taktéž signifikantní odkazy na Sběratele z pera Johna Fowlese nebo na Písečnou ženu Kobo Abeho se v autorčině textu náležitě mihnou.

Ve srovnání s klasiky daného tématu se však Jakuba Katalpa, povýtce stále posledější narativními podrobnostmi a stále víc si ob-

libující žánrovou drobnokresbu, takřikajíc realisticky zaměřuje víc na to, co je dole, než co je nahoře. Tady tudíž věnuje velkou pozornost kupříkladu závažnému problému pošťákova vyprazdňování a vyměšování a vylučování. Věznitelka mu dokonce musí patřičně upravit jídelníček, aby stav zácpy byl odkloněn a aby se střeva dávala do přiměřeného pohybu směr kýbl. Podobné rádoby přesvědčivé popisy „ze života“ bychom zrovna u Fowlese nebo u Abeho hledali věru marně. U nich ovšemže není takový důraz kladen na zmíněné potouchlé skotačinky fyziologické. A co dál? To právě povědět nehodláme. Však si srovnatelnou situaci může každý vyzkoušet sám, lidí k únosu vhodných se po ulicích potuluje dozajista dost. Ve vilové čtvrti Hanspaulka by se přece dal nabíledni unést namátkou i Milouš Jakeš. Ten by si ale ve Vianovi asi nepočtl.

Román Doupe má i další dějové linie, které by se daly zjednodušeně označit za zcela zbytné, vskutku nikoli ani náhodou za nezbytné. Poučme se však z recenzentských názorů jiných a různých! Prý je jednotlivým příběhům trojhlasého vyprávění „společné především internalizované hledisko reflektora, hlouběji odhalující psychické ustrojení protagonistů“. Rázem víme vše, takže si můžeme dopřát i malé upřesnění, podle nějž „sepětí obsahových jednotek je až na ojedinělá časoprostorová překřížení takřka nepostřehnutelné“. Nenechme se však ničím odradit: prý jsou tyto paralelně se odvíjející příběhy na první pohled opravdu téměř nesrovnatelné, jejich proplétání a prý i nemalá psychologická provázanost však má podle recenzentů rovněž své kouzlo. Zvláště když má jít, údajně, pouze údajně!, o „nebývale homogenní text“.

Prý, prý. Prý to je to kniha o různých aspektech samoty a opuštěnosti a prý se v této knize, jak nám sděluje (či varuje) sama Katalpa, „čtenář pro mne stal rovnocenným partnerem“. Dá se to vyložit především tak, že mu ustoupila a vyhověla v mnoha ošemetných aspektech, především ve zřetelné žánrové obměně svého psaní. Byly-li její začátky poměrně výstižně charakterizovány jako „experimentální erotická novela“ a psalo se o autorčině „fabulační od-vaze“, Doupe již přes veškeré pohrávání si s motivy novodobé klasiky zjevně představuje čtenářsky relativně vděčnou variantu „románu pro ženy“, arcíže a díkybohu nikoli ve vieweghovském konzumentsky apartním podání. Co ale též stojí za připomenutí: skutečnost, že vše v tomto románovém trojvyprávění stojí na velkých životních lžích, ať ve vztahu ke starobě, k samotě či ke smrti nebo-li k umírání. Neváhejme tedy a odcitujme vstupní větu celého románu, do níž ještě lhavost a lživost zobrazovaných životů v doupěti a v doupatech včlenila jen minimálně. Zní: „Odpoledne se jde Květa po těžké práci projít.“ Projít si je možné i Katalpino Doupe.

Vladimír Novotný

(*Jakuba Katalpa: Doupe. Host, Brno 2017*)

A

kát

Dejte pozor na kůrovce

Musím říci, že mám rád autory, kteří to nepřehánějí se svými aktivitami, tedy kteří nemají potřebu vydávat knihy i tehdy, nemají-li nejen dostatek kvalitních textů, ale ani materiálu na ně. Kteří nemají potřebu být vidět v médiích; a radit národu, koho volit a kterak vařit, kam (a s jakým tabletem – případně i jakou milenkou) na dovolenou a kudy do krematoria. A jsou-li nepřehlédnutelnými, tedy pro své texty; dokonce jako by tyto přebíraly tvářnost z povahy i tváře svého tvůrce.

Dávno již, dávno tomu, co pseudonymní stejně jako děčínský J. H. Kalif debutoval básnickou sbírkou Norkovna, v níž (po vzoru staršího a známějšího Tomáše Řezníčka) zobrazoval onu odvrácenou, fabricko-hospodskou část, látku i řeč města. Mezi tím sice publikoval časopisecky a ve sbornících (dokonce v souboru Nejlepší české básně 2014), své druhé knížky se ovšem dočkal teprve na konci loňského roku – zásluhou opavského nakladatelství Perplex. Knížky věru útlé a sličně vypravené.

Knížky s mnohoslibným názvem *Ve sportce je 78 milionů*, nicméně však spíše také vnitřním ustrojením kopírující vnějškovou nerozlehlost, úspornost. Klíč nalezneme už na jejím přebalu: „Rozhovory a minipříběhy na hranici humoru, poezie a absurdity odehrávající se v kulisách stavebních strojů, nákladních aut a levných obědů.“ Orientují tě také opakující se názvy – Zedníci nebo Ukrajinci. Víš už, že na stavbě, v hospodách, mezi maringotkami či levnými ubytovnami nemůžeš hledat filozofickou hloubku disputů ani pestřivé děje měst stejně vzdálených jako exotických. Nač vůbec hledat tam, kde půvab tkví zejména a především v nehledaném, v paradoxních axiomech, adis-

kurzivních průpovídkách či bájivém dobášňování čerpajícím z neznalosti faktů stejně jako z potřeby vyplnit životní šed' alespoň náznakem poezie (a tedy přerůst hic et nunc osobní, profesní, místní, sociální či vzdělanostní danost): „*Luboš: Ale né to, to by mi bylo jedno tohle, ale ještě tam bude ten kůrovec a natáhnu si ho do baráku. Mirek: A dyť tam není. Luboš: Nech bejt. Já mám doma obloženou kuchyň a střechu, tyhle ty podhledy a vůbec, dejte pokoj. Jirka: Dyť jo. Pak se jednou vrátíš ze stavby a barák nikde a místo něj tam leží přežraný kůrovec, že nemůže dechat.*“

Smáti se znamená tu – lépe pochopiti. Vyrůst nad postavu / mluvčího nejen mírou znalostí, leč i vědomím, že také já občas operuji s naučenými fakty po vzoru zedníků, jimž bylo jednou ve škole pevně vštípeno, že Plzeň leží na západě, tedy je západ tam, co je Plzeň. I kdyby k ní měli pohlízet od Aše.

Než se však začneš smát, měl bys popřemýšlet, čemu vlastně: Marnému pokusu o porozumění sobě a druhým, o přesáhnutí sezónních daností vezdejšího bytí (od štace ke štaci), o výpověď obsahující alespoň kousek ze mne a takto mne transcendující? ...je- nomže dočasné se samo ze sebe nesvede proměnit v něco trvalejšího, mikropříběh v mýtus - - - který zůstává navždy zaklet do vyprávění o minulém a nesetkání s přítomným (například s oním – předčasně zemřelým – bagristou Vlastou ze s. 22). A bude-li to nakonec smích poněkud nahořklý, se spodním tónem smutku, bude možná pozůstalým ne za oněmi literárními, fikčními Kalifovými zedníky (či vlastně Zedníky?), ale docela jistě také za vším nedokonalým a časným v našich příbězích i promluvách.

Vůbec se mi zdálo, že mi bylo lze nejlépe a nejdéle (nejobsažněji) dlíti v těch Kalifových textech,

které by povrchnímu soudci při zběžném nahlédnutí připadaly nejméně dokonalé. Jako by hovor zněl vykotlanými zuby prázdnoty, absurdity bez zjevného smyslu, pointy a snad i vtipu. Jde to vůbec odněkud někam? Není snad text pouhým úskokem řeči děsící se ticha? A přece: tolik je zde existenciální tísně, tolik mikrodramat, záděří vzájemně se otírajících těl i duší. I vzpomeneš Formanových (ještě českých) nebo snad Papouškových filmů. Aby sis uvědomil, že poznání i smích umějí být také bezúčelnými. – říkal jsem si nad s. 18.

...a taky něco o autorově zdánlivé nepřítomnosti, o tom, kterak se proměnit v toho, kdo – neviděn – toliko zaznamenává (přestože pravdaže vybírá, stylizuje, komponuje). Nu hledme: tam, kde je přítomen zřetelněji, kde si totiž vypomáhá literárními klišé (takovým „nepravidelným tlukotem srdcí“ například), kde se pokouší tvořit a svým větám / veršům diktuje směr i smysl (jako na s. 19), najednou už mu tolik nevěříme: jako bychom nebyli přítomni, ale jen zvnějšku pozorovali a hodnotili. Dokonce také tam, což může být i nespravedlivé, kde je jeho básnění překvapivě přesné: „Pila zařala zuby. / Strom ustrnul / a svěsil listy.“ Anebo tehdy, vysmekne-li se konvenčnímu způsobu vnímání a výkladu k absurditě (rozpjaté od *upjatých pohledů k houbářským košům*).

Snad je dobře, že zedníci a jim podobní ve sportce nevyhrávají. Bez nich bychom byli ochuzeni o onen pohled zezdola, který má v české literatuře dlouholetou tradici – od Skupiny 42 a Bohumila Hrabala až po dnešní Tomáše Řezníčky či Kalify. Víme – taková tradice tíží stejně jako zavazuje. Ale také naznačuje, napovídá. Vypráví. O nutnosti nenechat se životem bezezbytku usmýkat. O bezděčné síle poezie vynořující se v uzlinách řeči.

Ivo Harák

(J. H. Kalif: *Ve sportce je 78 milionů. Perplex, Opava 2017*)

„Rozhovory a minipříběhy na hranici humoru, poezie a absurdity odehrávající se v kulisách stavebních strojů, nákladních aut a levných obědů.“ Orientují tě také opakující se názvy – Zedníci nebo Ukrajinci. Víš už, že na stavbě, v hospodách, mezi maringotkami či levnými ubytovnami nemůžeš hledat filozofickou hloubku disputů ani pestřivé děje měst stejně vzdálených jako exotických. Nač vůbec hledat tam, kde půvab tkví zejména a především v nehledaném, v paradoxních axiomech, adiskurzivních průpovídkách či bájivém dobásňování čerpajícím z neznalosti faktů stejně jako z potřeby vyplnit životní šed' alespoň náznakem poezie (a tedy přerůst hic et nunc osobní, profesní, místní, sociální či vzdělanostní danost): „Luboš: Ale né to, to by mi bylo jedno tohle, ale ještě tam bude ten kůrovec a natáhnu si ho do baráku. Mirek: A dyť tam není. Luboš: Nech bejt. Já mám doma obloženou kuchyň a střechu, tyhle ty podhledy a vůbec, dejte pokoj. Jirka: Dyť jo. Pak se jednou vrátíš ze stavby a barák nikde a místo něj tam leží přežranej kůrovec, že nemůže dejchat.“

Chcete psát básně, písňové texty, scénáře nebo povídky?

Přihlaste se na přípravný kurz Tvorby textu a scénáře!

Vyšší odborná škola – Tvorba textu a scénáře

„TVŮRČÍ DÍLNA“ - PŘÍPRAVNÝ KURZ

k přijímacímu řízení pro školní rok 2018/2019

„Tvůrčí dílna“ vedená pedagogy Vyšší odborné školy – vzdělávací program Tvorba textu – a scénáře je určena nejen, avšak především uchazečům, kteří mají zájem se přihlásit k talentovým zkouškám na VOŠ Tvorba textu a scénáře konaným v červnu 2018.

Pedagogové: Jiří Svěrák a Robin Král (Tvorba textu) a Vlasta Gallerová (Tvorba scénáře) budou pracovat s uchazeči na jejich konkrétních literárních pracích a inspirovat je v textařské a scénářistické činnosti.

Kurz bude mít tři bloky (vždy po čtyřech vyučovacích hodinách) a proběhne v měsíci květnu:

Pátek 11. 5. 2018 15:20 – 18:35

Pátek 18. 5. 2018 15:20 – 18:35

Pátek 25. 5. 2018 15:20 – 18:35

Současně s přihláškou uchazeč zašle alespoň dvě básně nebo písňové texty (případně i náhravky vlastních písní), krátkou dramatickou situaci v dialogu, případně jeden skeč vhodný do kabaretu.

Podmínky účasti v kurzu:

- ✓ Zájemci se mohou přihlásit osobně nebo písemně na studijním oddělení KJJ nejpozději do pátku 27. 4. 2018. Přihlášky lze stáhnout z webových stránek školy.
- ✓ Za nezletilé zájemce vyplní a podepíše přihlášku jejich zákonný zástupce. Kapacita kurzu je omezena a přednost budou mít dříve přihlášení uchazeči.
- ✓ **Kurzovné ve výši 2.200,- Kč** za celý kurz se platí osobně v kanceláři číslo 109B u paní Maškové v hotovosti oproti příjmovému dokladu, nebo bankovním převodem na číslo účtu: 2002240007/6000,
VS = datum narození, nejpozději do pátku 27. 4. 2018.
- ✓ Neúčast na jednotlivých lekcích nebo nedokončení kurzu není důvodem ke vrácení poměrné části kurzovného.
- ✓ Účastníci kurzu jsou povinni respektovat pokyny pedagogů a pracovníků školy, týkající se bezpečnostních, hygienických a kázeňských požadavků školy.
- ✓ Účastníci kurzu si přinesou vlastní učební pomůcky – psací potřeby, notebook apod.
- ✓ Absolvování přípravného kurzu nezakládá nárok na přijetí ke studiu ani neovlivní výsledek přijímací zkoušky.

Kurz bude realizován v budově Konzervatoře a Vyšší odborné školy Jaroslava Ježka, Praha 4 – Braník, Roškotova 4. Kurz bude zahájen v případě účasti dostatečného počtu zájemců (minimálně 4).

Více informací o oboru na: www.textascenar.cz

mail: studijni@kji.cz

Tvorba textu a scénáře

tříleté studium na VOŠ KJJ

**Umělecký obor s více než třicetiletou tradicí
VOŠ při Konzervatoři Jaroslava Ježka**

- Studium zaměřené na praxi psaní písňových textů a scénářů
- Vyučují zkušení textaři, spisovatelé, dramaturgové, teoretici, muzikanti
- Překlady, poetické formy, literární redakce, dramaturgie, filmový seminář
- Absolventské práce formou autorské desky, básnické sbírky, divadelní hry, prózy
- Naši absolventi získávají literární ceny, pracují pro divadlo, film, rozhlas

www.textascenar.cz **Letos máte možnost přijít také na přípravný kurz!**

A Liszt a Wagner...

kát v Piešťanech

2.

Pozdávánbűh.

3.

Zatracená
alergie.

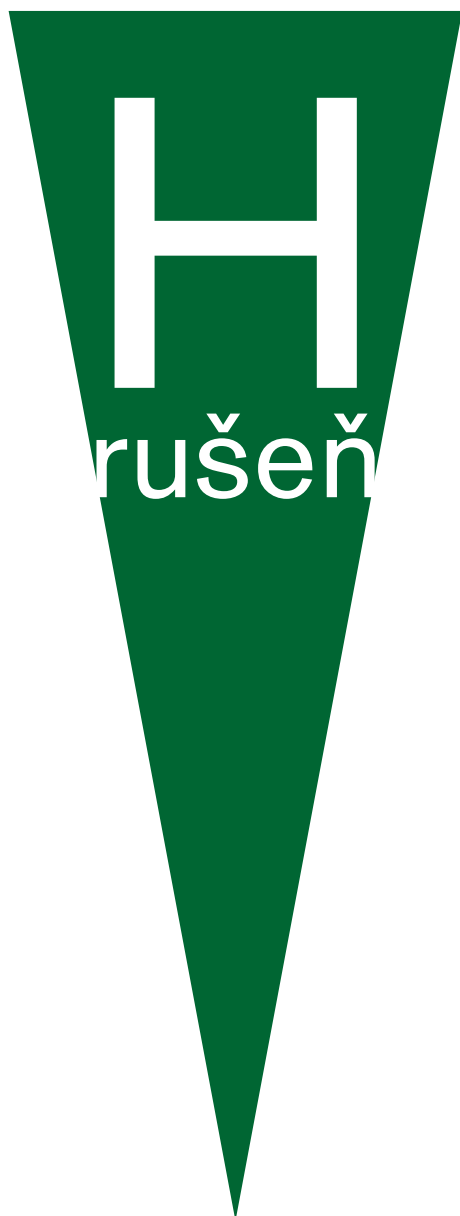
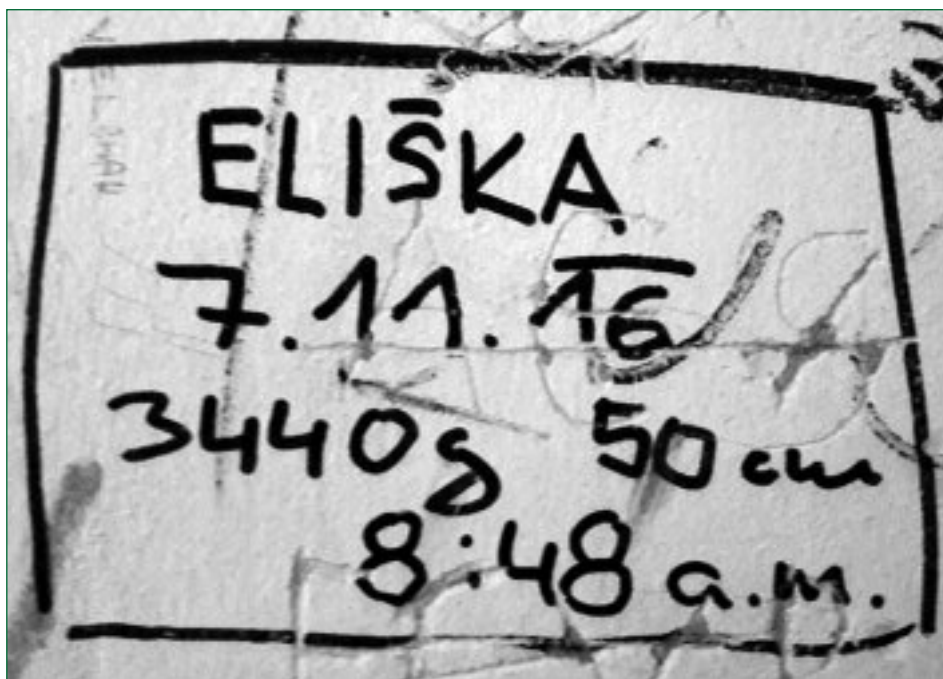

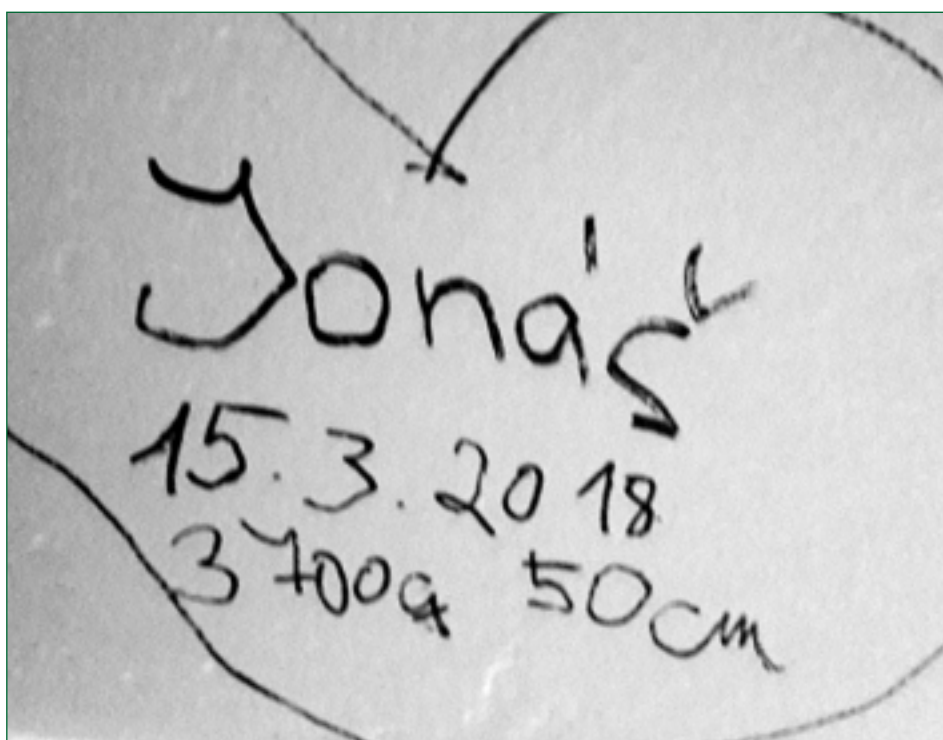
Foto Michal Šanda

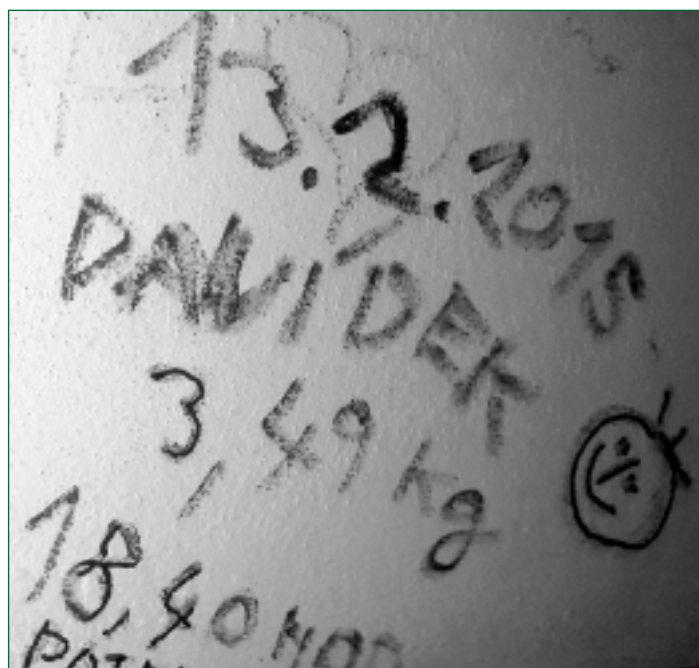
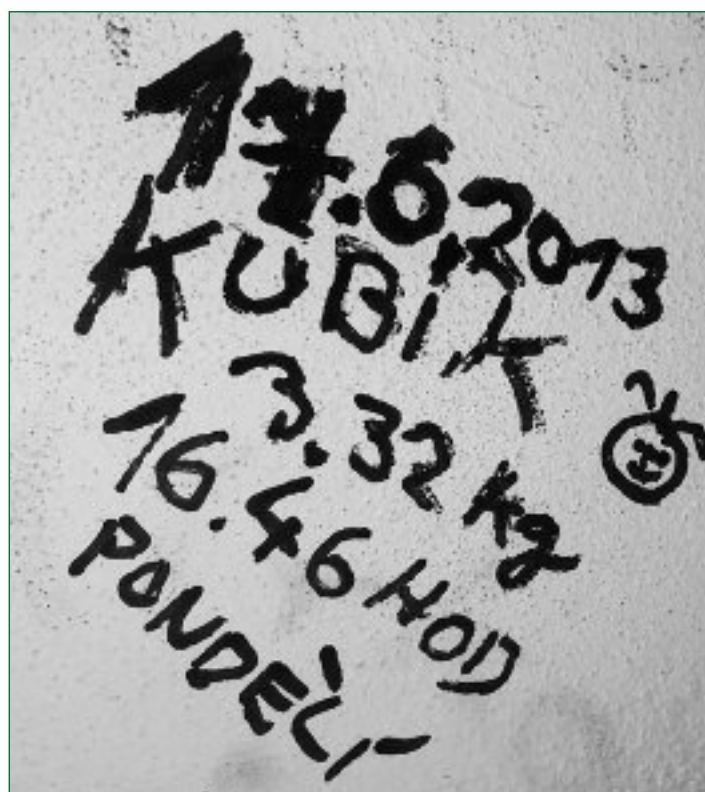
WC

Bývaly doby, kdy bylo na každém WC v každé hospodě napsáno nebo vyryto Servít je vůl. Ještě častější byly nápisy typu Tábor 215, Janovice nad Úhlavou 320 nebo Boletice 227. Dotyčný tak oznamoval světu, kolik mu zbývá do konce vojenské prezenční služby. Běžné jsou říkanky typu Ser mezku rychlostí blesku, dběj lesku a neposer desku. A telefonní čísla. Naprosto unikátní jsou ovšem záchody v karlínské pivnici Hamburk. Sem se chodí vymočít štěstím zešílevší novopečení otcové. Ach, tolik lásky!

- mš -

H rušeň

Kyhore dualogy Jan Nahácky

Jan Nahácky se narodil 1. června 1963 ve Varnsdorfu, kde dodnes žije. Začínal jako hráč na basu ve folkové skupině Ha, později vystupoval samostatně se svými písničkami v pořadu varnsdorfských Dteků Otevírání srdcí. Později účinkoval v divadélku Pastelky, hrajícím pohádky pro mateřské školy Pastelky, pro něž skládal a hrál písničky. V posledních letech se věnuje fotografii. Kyhore dualogy jsou jeho publikační premiérou.

– mhra –

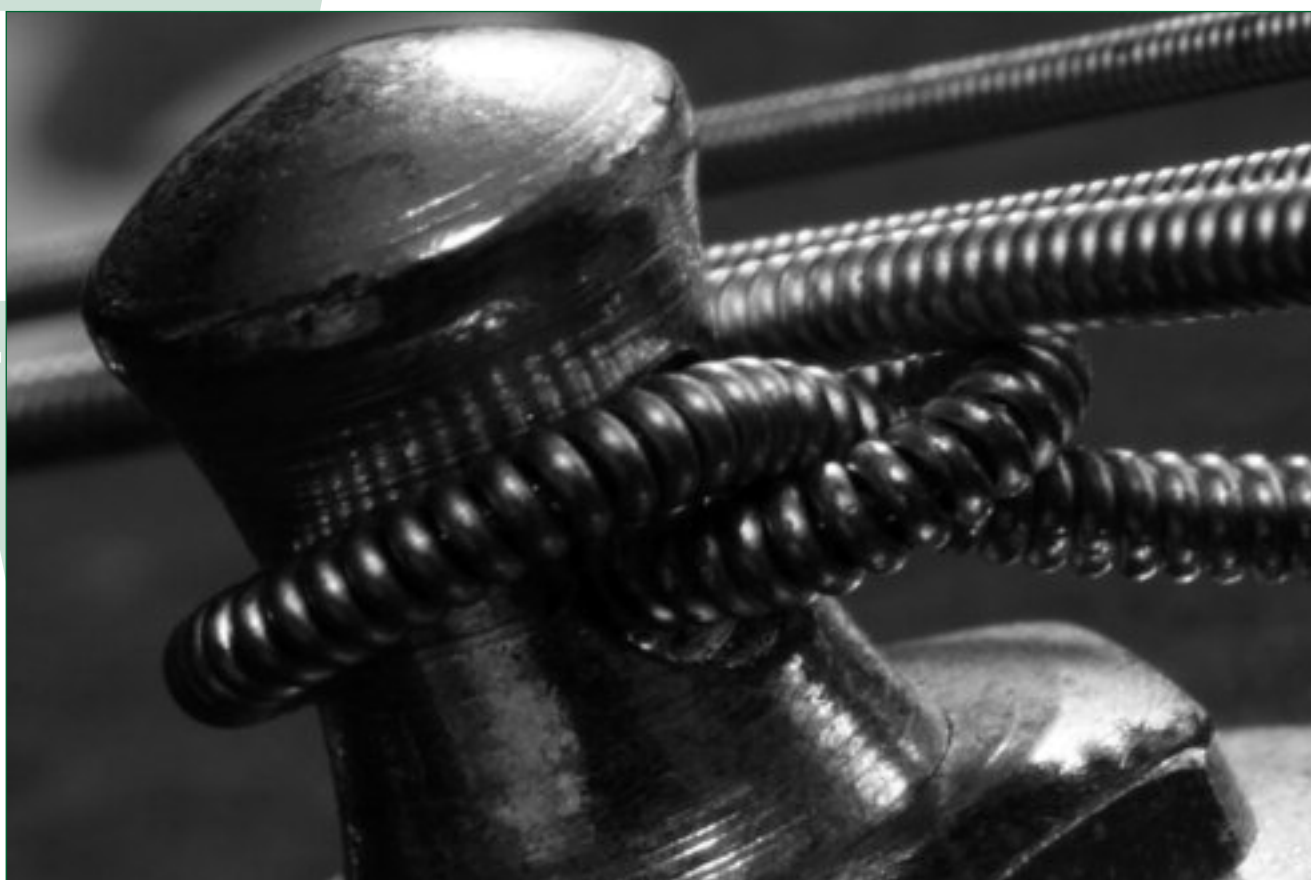

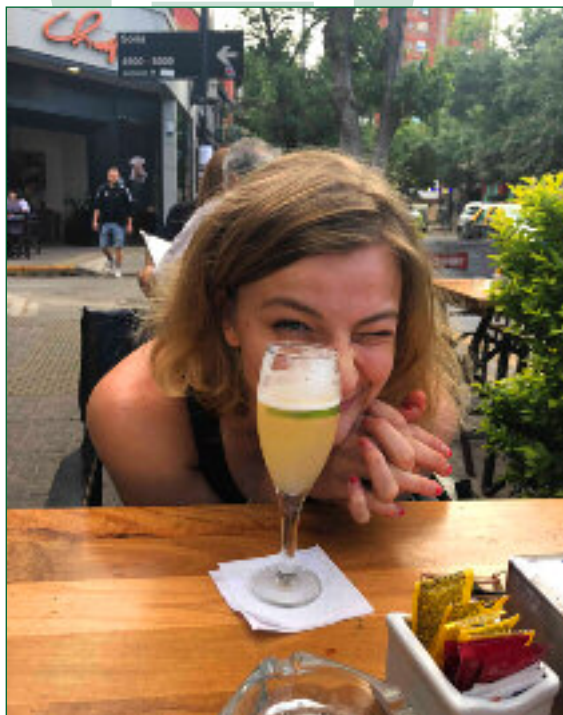

Foto Lucie Faulerová
a Radka Návarová

H
rušeň

Lucie Faulerová
Buenos Aires

Buenos Aires, hlavní a nej-
lidnatější (skoro 3 miliony)
město Argentiny, Evita,
Río de la Plata, Divoký anděl, CA Bo-
ca Juniors (o nich jsem neměla tušení,
zrovna jsem je vygooglila). V Buenos
Aires jsem strávila deset lednových
dní. Leden je nejteplejší argentinský
měsíc (a zároveň nejchladnější
v Česku, proto jsem tam vzhledem ke
svému odporu k zimě odletěla, žejo,
abych se vrátila do rekordně nejmra-
zivějšího února za poslední desítky
let). Moje nejlepší průvodkyně Ráďa
mě protáhla všemi čtvrtěmi města, je-
jí krokoměř nám každý večer hlásil
kolem dvaceti nachozených kilometrů.
Musím říct, že mnohem víc než
klasické turistické atrakce (Don ´t-cry-
for-me-Argentina-balkon v Casa Rosa-
da, obelisk, hřbitov na Recoletě, knih-
kupectví v bývalém divadle El Ateneo)
se mi líbila prostá barevnost a živočiš-

nost v ulicích. Hned první večer jsem
si říkala, co to na tom městě je, co mi
připadá tak zajímavé, tak odlišné od
měst měst, co znám. A odpověď byla
až trapně prostá. Stromy. Shluky stro-
mů i jednotlivé stromy, stromy růz-
ných typů, tvarů a velikostí, stromo-
řadí v ulicích, včetně hlavních tříd,
stromy na střechách domů nebo trčící
z budovy Muzea moderního umění.
Stromy, stromy, stromy a aplikace na
určování druhů rostlinstva Ráďa, kte-
rá vždy spolehlivě zahlásila, jak se kte-
rý jmenuje. Zapamatovala jsem si jen
ten nejkrásnější, tím je bezpochyby
ombu, dá se na něj vlézt a chci ho do-
mů.

A druhá věc, která tu náramně
funguje a je na každém rohu, jsou do-
konale graffiti, které nehyzdí, jako to-
mu je na mnoha místech v Praze, ne-
hyzdí ani náhodou, jsou nefalšova-
ným uměním ve veřejném prostoru,

možná ještě víc než tanečníci tanga (kteréžto jsem se mimochodem i já učila v páru s korejským turistou, podle rozmazaných fotek to bylo však tančení nezachytitelné, holt vášnivé tango, není se čemu divit).

Lidi jsou fajn, někteří si hvízdají za chůze, páni občas hvízdnou na vás, málokdy jsem potkala někoho, kdo by spěchal, možná to bylo tím létem a prázdninami, ale ono se tam obecně nespěchá tolik jako u nás, a pár věcí se vůbec neřeší (občas nejede autobus, no a co), na druhé straně jiné se řeší evidentně dost, v Argentině je statisticky největší počet terapeutů v poměru na počet obyvatel.

Gurmáni tedy moc nejsou, nebo možná jsou, ale já si u nich úplně nepochutnala. V supermarketu se navíc docela hnedle vidí, že jste v zemi třetího světa, spousta pro nás běžných surovin je tady nedostupných, případně předražených nebo nepoživatelných (bílý jogurt není bílý jogurt). Ovšem steaky fajn. A drinky fajn. Město fajn! Všem doporučuji.

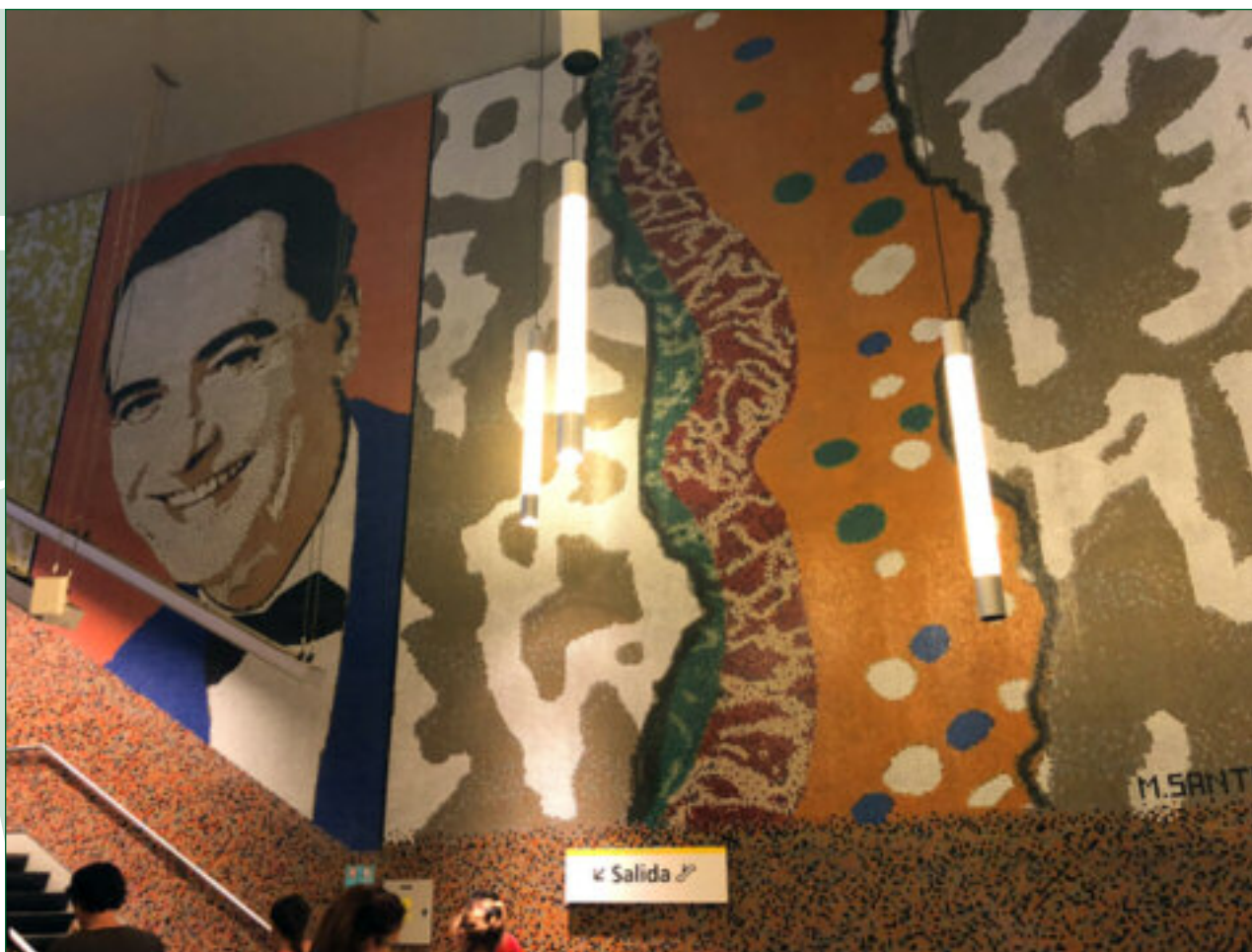
H rušení

H rušeň

Jakub Šofar

Tak zase po roce hlavou dolů (II)

Moje představa o „lidské zahuštělosti“ území mezi Melbourne a Adelaide byla lichá. Naopak. Než sjedete na jižní pobřeží Austrálie, projíždíte oblastí farem a občasných vesnic, krajinou podobnou té na Vysočině někde u Bystřice nad Perštejnem. Ani pobřežní pás není nijak výrazně obydlen jako třeba na východě kolem Gold Coast. Tu a tam turistická centra.

Turistů je zde mnohem více než místních. Především Číňanů, kteří už dávno opustili autokary a půjčují si auta jako klasická západní poutní populace. O jejich počtu svědčí snad i to, že nejenže jsou ve všech obchodech (nejen restauracích) informace i v čínštině, ale to samé je i na výstražných panelech oznamujících práci na silnicích.

Zásadní komunikací je tzv. Velká oceánská cesta, Great Ocean Road, téměř 250 km dlouhá spojnice mezi městy Torquay a Allansdorf. Projíždí národním parkem, jehož součástí jsou skalní útvary Dvanáct apoštolů (12 Apostles). Silnice byla vybudována po první světové válce a při její stavbě zemřelo hodně lidí; je to i dnes velice nepřístupný terén. Kromě silnice je možné jít i pěšky po Great Ocean Walk, pár takových lidí jsme potkali.

Ubytovali jsme se na dvě noci východně od Apollo Bay, v jednom z velice skromných pokojů, v budovách kolem bývalého kostela, předělaného na hostel. (Hostel – kostel, jak se to říká, ale Bůh to vidí a nevím, zda se mu to líbí!)

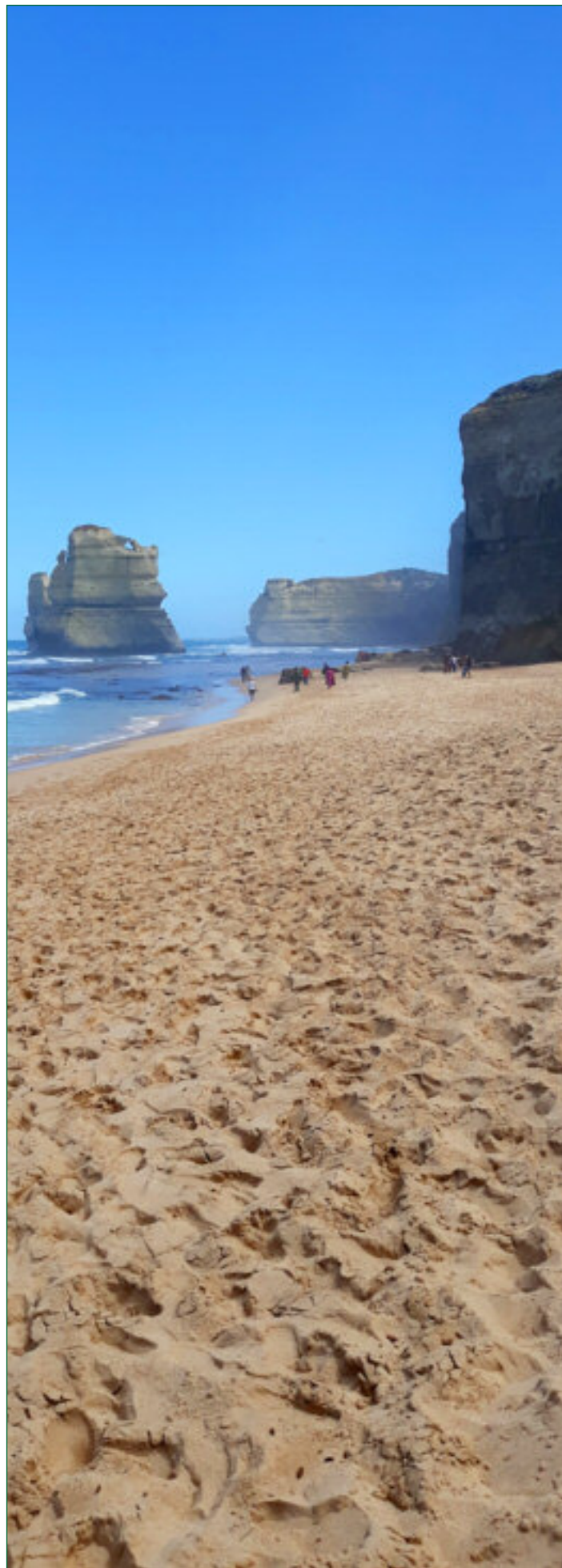
Dvanáct apoštolů je už jen osm vápencových skal, které byly vytvořeny erozí (voda v průběhu iks milionů vymlela dutiny, jejich klenba se postupně zřítíla). Poslední pád padesátimetrové skály se udál v roce 2002, nicméně moře má dost času na to, aby ve své záškodnické práci pomaličku pokračovalo, existenci člověka na to nepotřebuje. Kromě pěší prohlídky přímo nad „apoštoly“ a z obou boků, můžete sejít i na pláž dívat se zespodu. A udatní turisté si mohou koupit asi čtvrthodinový let malou helikoptérou. Naše turistická jednotka absolvovala všechny tyto varianty (já ale do vrtulníčku nevlezl, není vůle má).

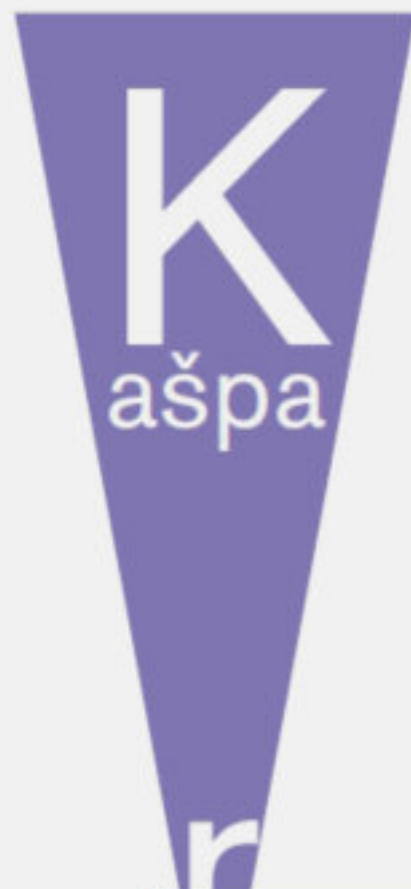

Michal Šanda: Ondřej Böhm: Údolí | Údolí

Díky bezbřehé svobodomyšlnosti zdejšího hostinského, kterou by nezasvěcení mohli považovat za lhostejnost a bordelářství, si hosté přizpůsobili hospodu k obrazu svému a zaplnili ji bizarní směsicí nejroztodivnějších předmětů od aristonu po vycpaného kosa. Postupem času se ze štamgastů stali přátelé, ovšem žádná idyla netrvá věčně. Do údolí nevybíravým způsobem vtrhne majitel cirkusu a začne skupovat pozemky. Důvod je-

ho počínání je pro všechny záhadou, protože v tomhle zapomenutém koutu na okraji města není kromě jeskyně, kam o víkendech směřují rodiny výletníků, nic pozoruhodného. Hostinský už toho za pípou zažil tolik, že ho výhrůžky nemohou rozházet. Odmítne hospodu prodat a příběh se začne zamotávat.

Vydalo nakladatelství Dybbuk. Obě knihy jsou ke koupě u dobrých knihkupců.

